Ao. 1827. No. 39.

GRONINGER COURANT

DINGSDAG den 15 Mei.

Bij deze COURANT wordt een BIJVOEGSEL *gratis* uitgegeven.

IÖNISCHE EILANDEN.

ZANTE *den 9 April.*

(Extract uit eenen partikulieren brief.) De heer *Athonasios*, die op dit oogenblik van Karitana hier aankomt, verhaalt ons, dat aldaar een koerier van Napoli was aangekomen, medebrengende de volgende tijdingen. Voor Athene hadden nieuwe gevechten plaats gehad, en de uitslag was geweest ten voordeele der Grieken. Generaal *Karaiskaki* had eenen versterkten toren der Turken en Generaal *Notaropulos* eenen anderen ingenomen. Vervolgens *Gennaios*, zoon van *Colocotroni*, met eene versterking troepen zijnde aangekomen, had men den vijand slag geleverd, hem vier uren van Athene verdreven en de stad heroverd (*waardoor natuurlijk het kasteel ontzet is*). De Grieken, schoon van hunne zijde 200 man verloren hebbende, hadden den vijand groote afbreuk gedaan en 500 gevangenen naar Napoli gezonden. Op het vernemen dezer heugelijke tijding, was aldaar een *Te Deum* van dankzegging gezongen en zijn 200 kanonschoten gelost. Het bovenstaand berigt wordt ons bevestigd door den Heer *Kantaropulos* van Dimitza, die op het oogenblik van daar aankomt en bij zijn verhaal voegt, dat hij de gevangenen, welke de Grieken gemaakt hebben, met eigene oogen gezien heeft.

ITALIE.

ANCONA *den 12 April.*

Er is alhier tijding, dat de Turken gedwongen zijn geworden, het beleg van den Acropolis van Athene op te breken; brieven van Syra, den 8 April gedagteekend, zeggen, dat de Turken wel 25 duizend man sterk waren, terwijl de Grieken er slechts 11 duizend bijeen hadden.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

FRANKFORT *den 6 Mei.*

Te Dresden is, den 2 dezer, een bulletin, omtrent den toestand van des Konings gezondheid, publiek gemaakt, luidende als volgt:

„Ten gevolge eener verkoudheid, welke de Koning schijnt gevat te hebben, heeft Z. M. den afgeloopen' nacht slecht gerust, en bevindt zich Hoogstdezelve thans in een' koortsachtigen toestand."

DRESDEN *den 5 Mei.*

De hoop, welke wij nog gisteren voor het behoud van Z. M. den Koning *Frederik August* gevoed hadden, is ongelukkiglijk te leur gesteld. De koorts in den loop van den dag toegenomen zijnde, hebben de krachten van den doorluchtigen zieke voor het geweld van den aanval moeten bezwijken, zoodat onze geëerde en welbeminde Monarch dezen ochtend, kwart over zeven uren, is ontslapen. Deze smartelijke gebeurtenis dompelt de Koninklijke familie van Saksen in den diepsten rouw. Koning *Frederik August* was den 23 December 1750 geboren, en had dus den ouderdom van 76 jaren en ruim 4 maanden bereikt. Voormaals Keurvorst van Saksen zijnde, nam hij, den 11 December 1806, de Koninklijke waardigheid aan. Den 29 Januarij 1769 huwde hij *Maria Amelia Augusta*, zuster van den Koning van Beijeren. Volgens het regt van eerstgeboorte, voor de Koninklijke familie bepaald, heeft de oudste broeder des Konings, *Anton Clement Theodoor*, de teugels van het bewind aanvaard, als zijnde wijlen de Koning zonder mannelijken afstammeling overleden.

De tegenwoordige Koning is geboren den 27 December 1755, sedert den 28 December 1782 weduwenaar van *Maria Charlotta Antonia*, prinses van Sardinie, doch den 18 October 1787 met *Maria Theresia Josephine Charlotta Johanna* van Oostenrijk, geboren den 14 Januarij 1767, hertrouwd.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN *den 4 Mei.*

De werkzaamheden aan den weg, die, onder de bedding der rivier de Theems door, eene gemeenschap tusschen de beide oevers moet daarstellen, staan sedert eenige dagen stil, ten gevolge van eene vermindering der daggelden, waaraan de werklieden zich niet hebben willen onderwerpen. Men vreest groote nadeelen van dezen stilstand voor het werk zelf, daar middelerwijl de aarde door het aanhoudend druipen zeer doorweekt raakt, en bovendien de grond, door welken men thans voortwerkt, bijzonder los en week is.

FRANKRIJK.

PARIJS *den 6 Mei.*

Een aantal leden der gewezene nationale garde zullen, naar men verneemt, eene petitie zenden aan de Kamer der Pairs en der Gedeputeerden, om te vragen, dat de minister van binnenlandsche zaken, wegens het teekenen der ordonnantie tot ontbinding der nationale garde, in staat van beschuldiging worde gesteld.

Het is te Parijs zeer rustig. In de Kamers valt niets van belang voor. Het ontbreekt niet aan eene menigte schotschriften en dichtstukjes tegen het ministerie, welke met de grootste graagte gelezen worden. Sommige lieden zijn niet vreemd van het denkbeeld, dat het ministerie zich moeijelijk zal staande houden, en het hoofd kunnen bieden aan den invloed der publieke opinie, die zich zoo luid en zoo algemeen daartegen verklaart.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft besloten, om de school voor kunsten en ambachten te Chalons, welke door wijlen den achtingwaardigen hertog *de la Rochefoucauld Liancourt* gesticht was, te ontbinden, en de leerlingen derzelve doen aanzeggen, dat zij vóór 1 Januarij aanstaande naar hunne ouders terug gezonden zullen worden.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL *den 8 Mei.*

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft, met 21 tegen 14 stemmen, besloten, om den Koning te verzoeken, de wet op den gelijkmatigen omslag der grondlasten, welke bij de Tweede Kamer met eene meerderheid van twee stemmen was goedgekeurd, in nadere overweging te willen nemen. — Door het verwerpen van dit ontwerp vervalt de voordragt over den omslag der grondlasten over 1827, dezer dagen bij de Tweede Kamer ingebragt.

— Dezen ochtend is in de kerk van St. Gudule het vijftigjarig dienstfeest plegtig gevierd van den serjant der sappeurs *Ferdinand Dujardin*, oudsten militair der 1ste afdeeling infanterie en ridder van het legioen van eer. *Dujardin* is met zijne moeder, die honderd jaren oud is, in eene koets naar de kerk gereden.

Van den 10den. Zijne Majesteit heeft aan den serjant der sappeurs *Dujardin*, bij gelegenheid van zijn vijftigjarig dienstfeest, de militaire Willemsorde geschonken, met een jaargeld van tweehonderd guldens. De officieren van het garnizoen hebben aan dezen ouden krijgsman eene fraaije sabel vereerd.

— Men meldt van Frankfort, dat het bankiershuis *Rothschild* de Portugesche geldleening aangenomen heeft; dat hetzelve een' courier van Parijs, met de ratificatie van het kontrakt, had ontvangen, en dat het Engelsch gouvernement voor die geldleening borg stond.

ANTWERPEN *den 7 Mei.*

Nog naauwelijks is de lente begonnen, en reeds heeft de hagel in onze provincie aanmerkelijke schade aan de veldgewassen gedaan. Laatstleden Donderdag, den 3 dezer is te Genappes eene bui gevallen, die den oogst van verscheidene gemeenten vernield, huis- en kerkglazen, in de rigting tegen den wind, verbrijzeld en zelfs vele leeuwerikken en andere kleine vogels doodgeslagen heeft.

AMSTERDAM *den 9 Mei.*

Zoo edel als eenvoudig was op gisteren avond, in onzen stads schouwburg, de aldaar ter gedachtenis van onze groote tooneelkunstenares, *Wattier Ziesenis*, gevierde lijkplegtigheid. De stemming der vergaderde keur van onze tooneelbeminnaars; de versiering, zoo van de zaal als van het voortooneel, met rouwfestoenen, op welke losgelatene lauwerkransen en nederwaarts gekeerde fakkels den aard der plegtigheid te kennen gaven; de vereeniging op het tooneel van de in het zwart gehulde kunstreijen in de onderscheidene vakken, om de tombe en beeldtenis der beroemde kunstenares geschaard; de sombere, aandoenlijke toonen der welgepaste muzijk; het gevoelvolle, schoone, deszelfs onderwerp waardige dichtstuk van den dichter *Westerman*, door hem zelven, als een' der vroegere kunstgenooten van haar, wier afsterven men betreurde, met zoo veel geestdrift uitgesproken; de afwisseling van wel ten uitvoer gebragte koren; het kiesch gevoel van het publiek, in het kiezen der gepaste oogenblikken van toejuiching; alles leverde een schoon en harmonieus geheel, en deed ten duidelijkste gevoelen, dat niet slechts Amstels schouwburg, maar de tooneelkunst in het algemeen, een zwaar, een meer dan gewoon verlies had geleden.

ZWOLLE *den 7 Mei.*

Bij den heer Gouverneur dezer Provincie is van de Commissie tot de Verloting van Vrouwelijke Kunsthandwerken, enz. te Groningen, tot ondersteuning van vrouwelijke slagtoffers van den Zeevloed van Februarij 1825, ontvangen, eene som van *f* 1075 — 00.

— De in de Provincie Overijssel plaats gehad hebbende kollekte ten behoeve der Ingezetenen van Gelderland, welke, ten gevolge de doorbraken bij Ochten, ongelukkig zijn geworden, heeft opgebragt eene som van *f* 5,570,32½ en een stukje linnen.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 11den tot en met den 14 Mei zijn alhier geboren 1 zoon en 4 dochters; overleden 6 ouden en 4 jongen.

Aankomst en vertrek van Schepen.

Den 1 Mei is te Elzeneur gearriveerd kapit. *G. L. Doornbos*, met het kofschip *de Jufvrouw Mees*, en den 3den kapit. *Jan J. Kortrijk*, met het kofschip *de Stad Groningen*, beide naar Riga. Dienzelfden dag is in goeden staat de Sond gepasseerd kapit. *A. G. Jonkhoff*, voerende het kofschip *de Vrouw Jantje*, gedestineerd naar Dantzig. Ook lag dienzelfden dag te Marennes zeilklaar kapit. *P. J. Mentendam*, met het kofschip *Catharina Josephina*, gedestineerd naar Antwerpen. Den 4den is de Sond gepasseerd kapit. *Harm G. Jonker*, voerende het kofschip *Hendriena Johanna*, gedestineerd naar St. Petersburg. Den 8sten is uit het Vlie gezeild kapit. *Frans B. Nepperus*, met het kofschip *Elisabeth*, gedestineerd naar Riga. Den 11den is te Harlingen gearriveerd kapit. *G. H. Haverbult*, met het kofschip *de Vriendschap*, komende van Noorwegen.

*** De *DIRECTIE* van de SOCIETEIT *DE UITSPANNING* maakt door deze bekend aan de Heeren LEDEN, dat er op *Zaturdag*, den 19 Mei, des avonds te 6½ uur, in het gewoon Lokaal van voornoemde *Societeit*, een VOCAAL en INSTRUMENTAAL *CONCERT* zal gegeven worden, op hetwelk Mevrouw BORINI eenige zeer nieuwe Stukken zal Zingen.

Namens de Directie:
H. A. CREMERS,
Comm.

*** TOONEELBERIGT.

De ondergeteekende maakt het geëerde publiek te *Groningen* bekend, dat hij, met zijn GEZELSCHAP *AMSTERDAMSCHE* en wel de meest aldaar geprotecteerde *TOONEELISTEN*, alhier eenige TOONEEL-REPRESENTATIËN zal vertoonen in zijnen daartoe ingerigten NIEUWEN SCHOUWBURG, even ingerigt als een vast Gebouw, staande de eerstbelendende aan het Stadhuis, alwaar de Naam van Ws. Gs. WEDDELOOPER in den Gevel staat.

*** Getrouwd:
Groningen — *Mr.* JOHAN RENGERS HORA SICCAMA.
den 9 Mei 1827. — Jonkvrouwe MARIA ALETTA VAN ANGELBEEK.

*** Getrouwd den 11 Mei 1827:
J. V. VEENHORST,
Ontvanger der Directe Belastingen en Accijnsen van de Gemeenten Meeden *en* Muntendam.
J. H. BOSSCHER.

*** Heden morgen te elf en een half uur trof ons een allergevoeligste slag, daar het God behaagd heeft, uit onze liefde armen weg te rukken ons eenigst Zoontje DERK JOSEPH, in den nog jeugdigen ouderdom van een jaar en zeventien weken. Bitter betreuren wij hem, doch vertrouwen, dat onze lieveling in de Zalige gewesten der onsterfelijkheid is overgebragt.

Groningen — L. D. NABER.
den 11 Mei 1827. — F. B. GREVEN.

*** UITBESTEDING.

Na bekomene authorisatie, en onder nadere approbatie van Heeren GEDEPUTEERDE STATEN, gedenkt het GEMEENTE-BESTUUR van *PEIZE*, op *Maandag*, den 21 Mei eerstkomende, des morgens te tien uren, in het Gemeentehuis te *Peize*, aan den minsteischende Uit te besteden: Het BOUWEN van een NIEUW TOLHUIS en VRIESCHE SCHUUR, in het *Peizerwold*, met de LEVERANTIE van de daartoe benoodigde MATERIALEN; waarvan *Bestek* en *Teekening*, van heden tot den dag der Uitbesteding, zullen ter lezing liggen in het *Gemeentehuis* voornoemd.

Peize — *De Burgemeester van Peize:*
den 4 Mei 1827. — B. W. K IJ M M E L L.

*** De *BURGEMEESTER* VAN DE GEMEENTE *NORG* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de gewone VOORJAARS-MARKT te *Norg*, dit jaar, wegens het invallen van *HEMELVAARTSDAG*, zal gehouden worden op *Vrijdag* den 25 Mei 1827.

De Burgemeester van Norg:
J. T O N C K E N S.

*** Degene, welke, wegens Leverantie aan de SPIJSUITDEELING VOOR BEHOEFTIGE ZIEKEN dezer Stad, iets te vorderen heeft, wordt verzocht, daarvan, *vóór den 20 dezer*, aangave te doen aan

Groningen — G. W O L D R I N G,
den 14 Mei 1827. — *Boekhouder R. C. Armen.*

*** Wie iets te vorderen heeft van, of schuldig is aan den Boedel van wijlen WILLEM WILLEMS MEEDENDORP, te *Westerlee* overleden, wordt verzocht, daarvan opgave of betaling te doen, vóór den 28 dezer, aan

A A L D R I K H. W E S T I N G A,
Zuidbroek — te *Westerlee*, of aan
den 12 Mei 1827. — G. N I E B O R G,
Rijks- en Gemeente-Ontvanger te *Zuidbroek.*

*** Een ieder, welke eenige Gelden, Papieren of Boeken, enz. onder zich berustende mogt hebben, concernerende den Boedel en de Nalatenschap van den Heer JACOBUS JACOB BOELENS, in leven *Vee-arts*, gewoond hebbende en overleden te *Westerwijtwert*, op den 20 April 1827; gelijk mede diegenen, welke van gemelde Nalatenschap iets te vorderen hebben of aan dezelve verschuldigd zijn, worden verzocht en aangemaand, daarvan vóór den 1 Junij aanstaande opgave te doen aan een' der ondergeteekenden, Executeuren-Testamentair, wonende te *Middelstum.*

F. P L A A T.
J. K. N O O R D H O F.

*** **Al degenen, die achtergebleven zijn in de betaling hunner Schulden aan de Nalatenschap van wijlen den *Koopman* F. STIKKEL en Vrouw, worden bij dezen voor het laatst aangemaand, om uiterlijk vóór den 1 Junij 1827 aan den ondergeteekende betaling te doen, zullende de nalatigen in Regten worden vervolgd.**

Groningen — L. M. S T I K K E L,
den 15 Mei 1827. — aan de Groote Markt.

*** Een ieder, welke iets te vorderen heeft van, of schuldig is aan de Nalatenschap van ALDERT JANS NOORDHUIS, overleden te *Uithuizen*, wordt verzocht, daarvan, vóór den 1 Junij aanstaande, schriftelijke opgave of betaling te doen aan den ondergeteekenden

J. L. M U L L E R,
Executeur Testamentair.

*** Een ieder, welke iets te pretenderen heeft van, of schuldig is aan nu wijlen den Heer DOEDE TJAARTS BUSSCHER, gewoond hebbende en overleden te *Westerbroek*, en deszelfs Weduwe Mejufvrouw MARGARETHA SMIT, worden aangemaand, daarvan, vóór of uiterlijk op den 15 Julij 1827, schriftelijk opgave en betaling te doen ten Kantore van den ondergeteekende, *Griffier* te *Hoogezand;* zullende na dien tijd geene pretensiën meer aangenomen en de Debiteuren in Regten vervolgd worden. — Voorts worden degenen, welke vermeenen wettige Erfgenamen te zijn van genoemde overledenen, uitgenoodigd, om de deswege gevorderde Bewijzen, almede vóór of op dien dag, ten zelfden Kantore in te dienen.

J. V E E N H O V E N Hz.

*** *DONDERDAG*, den 17 Mei 1827, des namiddags te 2 uren, zullen, door de *Firma* BOS & COMP., ten huize van D. VAN DEN BERG, te *Helpman*, bij uitmijning, op Boeldgoeds Conditiën, worden Verkocht: 40 à 50 Korven met BEIJEN, zoo als door de Gegadigden vóór den Verkoop in oogenschijn kunnen worden genomen.

*** Op *MAANDAG*, den 28 Mei 1827 en volgende dagen, telkens des voormiddags van 10 tot 12, en des namiddags van 2 tot 5 uren, zal er, door de ASSOCIATIE VAN *NOTARISSEN* te *Groningen*, ten huize van den Logementhouder L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek worden Verkocht: Eene uitmuntende verzameling van SCHILDERIJEN, TEEKENINGEN en PRENTEN van de beste *Meesters*, nagelaten door wijlen den *Kunstschilder* H. P. ROSS, te *Groningen;* kunnende dezelve twee dagen bevorens, en wel des voormiddags van 10 tot 12, en des namiddags van 2 tot 5 uren, ten huize van Verkoop, worden bezigtigd.

Zullende de Catalogus ten huize van Verkoop, en in de voornaamste Logementen te *Groningen* en elders te lezen zijn, en tegen betaling van 10 centen verkrijgbaar, ten huize van Verkoop en bij F. J. HOEKSEMA, *Boekverkooper* te *Winschoten.* — Commissiën kunnen, bij vrachtvrije brieven, worden opgegeven aan den Heer B. F. DE HOSSON, in de Oude Boteringe-straat, te *Groningen.*

*** Ten overstaan van den Deurwaarder GLAS, zullen, op Donderdag den 17 Mei 1827, des middags te 1 uur, bij de Equeder Klap te *Wirdum*, bij Uitmijning worden Verkocht: 500 stuks extra beste zware bijzonder gladde en gaaf gekapte ESSCHEN BOOMEN, liggende van af heden aldaar aan het Damsterdiep te bezien.

*** HOUTVEILING.

Mr. M. VAN DER TUUK, Notaris, zal, ten verzoeke en bij den Molen van VAN LINGE en BROUWER, te *Veendam*, op *ZATURDAG* den NEGENTIENDEN MEI aanstaande (in plaats van op *Donderdag*, den 17 Mei), des morgens te 10 uren, publiek Veilen: eene Smakslading NOORDSCHE HOUTWAREN, bestaande in MAATS en OVERMAATS BALKEN, JUFFERS, KOLDERS, SPIEREN, ENZ.

*** HOUTVEILING.

De openbare Notaris J. J. DE BLÉCOURT, residerende te *Wildervank*, zal publiek, onder werkelijke Houtkoopers, Veilen: eene frisch van *Brewich* aangevoerde Kofschipslading maats en overmaatsche VUREN BALKEN, alsmede eene groote partij JUFFERS, KOLDERS en SPIEREN.

Deze Veiling zal gehouden worden op *Donderdag*, den 17 Mei, des voormiddags te elf uren, ten huize van R. R. ENGELSMAN, beneden aan het Dwarsdiep te *Veendam*, terwijl het Hout in de Vaart aldaar genommerd ligt.

HOUTVEILING.

Notaris J. J. DE BLÉCOURT, residerende te *Wildervank*, zal publiek, onder werkelijke *Houtkoopers*, Veilen: twee puik mooije Ladingen NOORDSCHE VUREN BALKEN en 100 Tult extra zware toppige JUFFERS en KOLDERS, benevens eene partij OOSTERSCHE GREINEN BALKEN.

Deze Veiling zal gehouden worden op *Vrijdag*, den 25 Mei 1827, des voormiddags te 10 uren, ten huize van H. KOOPS, te *Zuidbroek;* liggende het Hout genommerd in de Vaart aldaar en alwaar de Notitiën te bekomen zijn.

*** **VERKOOPING, op *Zaturdag* den 19 Mei 1827,**
te *A N T W E R P E N,*
van het Nederlandsch KOFSCHIP *DE VROUW ELIZABETH.*

De Heer CHs. BREQUIGNY, Scheepsmakelaar te *Antwerpen*, zal, op *Zaturdag* den 19 Mei 1827, des namiddags te 2 uren, op de Makelaars-kamer, boven de Beurs, te Koop Veilen, ten overstaan van een' daartoe bevoegden BEAMBTE:

Het Nederlandsch KOFSCHIP, genaamd *DE VROUW ELIZABETH*, laatst gevoerd door Kapitein E. J. VAN DER MOLEN, groot ruim 90 Roggelasten, met al deszelfs RONDHOUTEN, STAAND en LOOPEND WANT, ANKERS, TOUWEN, ZEILEN en verdere SCHEEPSBEHOEFTEN, volgens INVENTARIS, zoo als hetzelve Schip laatst van *Bourdeaux* alhier is gearriveerd, en liggende in het tweede Dok dezer Stad.

Iemand nader onderrigting of de Inventaris-lijst begeerende, vervoege zich bij bovengenoemden Makelaar, of bij P. C. VAN DER WEST, te *Appingedam.*

*** *UIT DE HAND TE KOOP:* eene HALVE TREKSCHUIT, geteekend no. 9, varende van *Groningen* op *Winschoten*, *vice versa*, om voort of tegen November te aanvaarden; waarover drieduizend en zeshonderd guldens kan blijven staan. Te bevragen bij D. G. SCHUITEMA, in de Kleine Steentil-straat, te *Groningen.*

*** Eene BOVENWONING, met een' vrijen Opgang, staande vooraan in de Poele-straat, geteekend letter D no. 130, GEMEUBELEERD of ONGEMEUBELEERD, *TE HUUR.* Om dadelijk te kunnen aanvaarden.

*** De ondergeteekenden, zich onderling GEÄSSOCIEERD hebbende als *COMMISSIONAIRES* IN *GRANEN*, onder de *Firma* van *TIJL en NIEWOLD*, recommanderen zich tot dat einde in de gunst van KOOPERS en VERKOOPERS.

Het KANTOOR wordt gehouden in de Steentil-straat, lett. R no. 25.

Groningen — S A M U E L T I J L.
den 14 Mei 1827. — D I U R K E E. N I E W O L D.

*** De ondergeteekende, zich reeds sedert ruim vier jaren met het ONDERWIJS in VROUWELIJKE HANDWERKEN, aan *JONGE MEISJES*, onledig gehouden hebbende, wenschte gaarne DRIE of VIER MEISJES, van *twaalf* tot *vijftien* jaren, in den *KOST* te hebben. De gezonde ligging van deze Plaats, zoo als ook het welingerigte Lokaal, door haar sedert den 1 Mei bewoond, en de Voorwaarden, die zoo billijk als mogelijk gesteld zijn, doen haar hopen, dat OUDERS en VOOGDEN hierop zullen reflecteren.

Men zal, des verkiezende, gelegenheid hebben, ONDERWIJS in *TALEN, ENZ.* te ontvangen.

Wedw. N O E S T, geb. M A R C H É S,
te *Hoogezand*, bij het Kalkwijkster Hooghout, C 38.

*** De Wedw. BLAD maakt door deze bekend, dat zij van den Karolie-weg naar de OUDE BOTERINGE-STRAAT, Roode letter K no. 101, is VERHUISD, alwaar haar WINKEL, in allerlei GARENS en LINTERIJEN, beste *LEIDSCHE WOL*, *ZEEMLEER*, *ENZ.*, nog meer dan te voren, compleet is, bevelende zich hiermede in ieders gunst. Ook blijft hare Dochter C. BLAD aldaar vervolgen met het GEVEN van ONDERWIJS aan KINDEREN beneden de *tien* jaren, in ALLE VAKKEN, welke voor dezen onderdom vereischt worden.

*** De ondergeteekende maakt door deze aan het geachte Publiek bekend, dat hij VERHUISD is uit de Gulden-straat naar de FOLKINGE-STRAAT, lett. X no. 27, regt tegen over het Woertje, en aldaar blijft continueren in het Verkoopen van WITTE en BRUINE MOSTAARD, van des morgens 11 tot 2 uren en des avonds van 6 tot 8 uren.

Groningen — L. B O E K H O U D T.
den 4 Mei 1827.

*** **A. EKKART, Sz.,**
aan de Vischmarkt, heeft aangekregen extra WITTE NIEUWE MAASSLUISSCHE LABBERDAAN, de 5 oncen 15 centen.

*** **W. SCHUTTER,** *JUWELIER, GOUD- en ZILVERSMID* aan de Vischmarkt, is voorzien van een ruim en schoon assortement van allerlei BIJOUTERIËN, GOUDEN en ZILVEREN HOROLOGIËN, JUWEELEN, GRANATEN, BLOED- en CAROLINEKORALEN, en hetgene verder tot zijn vak behoort; — staat met eene Kraam in de middelste Roef, en belooft daar, zoowel als ten zijnen huize, eene honnette en prompte behandeling.

*** De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat hij van *Frankrijk* is terug gekomen met een groot assortement *GOEDEREN*, bestaande in lange SHAWLS, DOEKEN, ZIJDEN STOFFEN, BLOEMEN, GARNITUURS, ITALIAANSCHE en STROOHOEDEN, en alle soorten van GOEDEREN, welke tot deszelfs Winkel behooren; alles van de beste kwaliteit, en kan dezelve voor veel verminderde prijzen geven; staat met eene KRAAM in de middelste Roef, tusschen de Pelster- en Harderinge-straten.

R. P. G R A N D I D I E R.

*** **J. CROESE, van *AMSTERDAM*,**
staande in de derde Roef, de derde Kraam van de Pelster-straat, in GALANTERIE en BIJOUTERIE, GOUD, ZILVER en GRANATEN, FER DE BERLIN, PASTILLE en vergulde BRASELETTEN, CINTUURS en GESPENS mooi CHINEESCH VERLAKT, ALBASTE PENDULES, BLOEMVAZEN en BLOEMBEKERS, FRANSCHE PORSELEINEN SERVIESEN en mooije KOPPEN, RÉTICULES en SPADOOSJES, en andere GOEDEREN meer, te veel om hier te melden; zullende tot de goedkoopste en naaste prijzen Verkoopen.

*** **S. J. CONTENT,** wonende in de Joden Breestraat, bij de St. Anthonies Sluis no. 4, in de *twee Onnoozele Schapen*, te *Amsterdam*, adverteert, dat hij hier gearriveerd is met eene partij SITSEN en BONTEN, naar den laatsten smaak, ook allerhande soorten van witte O. I. en B. B. en BAPTIST-KATOENEN, in verschillende breedten; alsmede DOEKEN, in verschillende kleuren en grootte; verder, wat in het Vak van KATOENEN behoort, alles tot de naaste prijzen. — Is uitgepakt bij R. J. TIDDENS, in het huis *de Beurs*, bij de Korenbeurs, te *Groningen.*

*** **DE GEBROEDERS *AUGUST*,**
van *Verviers*,

maken het publiek bekend, dat zij alhier wederom gearriveerd zijn met een schoon assortement LAKENS en KASEMIEREN SATINÉES, in den nieuwsten smaak, voor MANS ZOMERKLEEDEREN, van onderscheidene Kleuren, als: van *Lord Byron*, *Pensée*, *Zijde*, *Stroo* en *Zwarte Kleuren*, *Barbeau blaauw*, *Cuve blaauw*, *Ruine blaauw*, *Konings blaauw*, *Flora blaauw*, *Groen van Charles X*, *Groen Mirth* en *Krooningskleur;* mede zijn bij hen te bekomen: onderscheidene soorten van BLAAUWE KIELEN. Zij zullen Verkoopen tot de civielste prijzen en staan met hunne KRAAM in de Middelste Roef, naast de Groote Markt.

*** De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij wederom alhier is gearriveerd met een groot assortement *VERVIERSCHE* en *LEIDSCHE LAKENS*, welke hij alle voor civiele prijzen zal Verkoopen. Staat met zijne KRAAM in de Eerste Roef, de tweede Kraam van de Dwarsgarde.

Wr. S A V I S,
van *Haarlem.*

*** Door Aankoop EIGENAAR geworden zijnde van de BLAAUWSEL FABRIJK, te *Zaandijk*, laatst geanteerd hebbende op de *Firma* van J. *BETHLEM en COMP.*, en dezelve vereenigende met mijne FABRIJK, geanteerd op de *Firma DE SOCIETEIT DER BLAAUWSEL-FABRIJK*, te *Westzaan*, zoo beveel ik mij in het gunstig aandenken der geëerde begunstigers van de eerstgenoemde Fabrijk, belovende eene prompte en civiele bediening.

Westzaan — C O R N s. A V I S.
den 1 Mei 1827.

*** Bij E. DE BOER en ZOON, *gekwalificeerde Kollekteurs* der *KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ*, zijn, voor de DERDE KLASSE der 136ste LOTERIJ, welke op *Maandag* den 21 Mei 1827 begint te Trekken, LOTEN IN KOOP, volgens *Prijs-Courant*, te bekomen; alsmede in HUUR, een geheel Lot *f* 14, Half *f* 7 — 00, Kwart *f* 3 — 50 en een Achtste *f* 1 — 75.

*** De Boekdrukker J. OOMKENS verlangt twee bekwame BOEKDRUKKERS KNECHTEN.

*** *TIEN* of *TWAALF* SCHEEPSTIMMERKNECHTEN, hun Werk geheel of ten deele verstaande, kunnen dadelijk voor een jaar Werk bekomen, tegen het HOOGSTE LOON, in *VRIESLAND*, bij JOH. ALTA, te *Harlingen.* Brieven *franko.*

*** In eene *APOTHEEK*, te *Leeuwarden*, verlangt men, als LEERLING een' fatsoenlijk JONGELING, niet beneden de 15 jaren oud. Iemand, hiertoe inclinerende, adressere zich, ter nadere informatie, onder letter *L*, bij den Boekverkooper L. SCHIERBEEK, op de Nieuwstad, aldaar. Brieven *franko.*

*** Er wordt gevraagd een LEERLING in de *KRUIDENIERS AFFAIRE*. OUDERS of VOOGDEN, welke daarin een' ZOON of PUPIL willen opleiden, kunnen zich vervoegen, tot adres, bij den COMMISSIONAIR SEMLER, in de oude Kijk-in 't Jat-straat, boven den *Boekhandelaar* DOESBURG, te *Groningen.*

*** Een PERSOON, om de 18 à 20 jaren oud, terstond DIENST begeerende in een' *KRUIDENIERS-WINKEL*, mits die AFFAIRE eenigzins kundig zijnde, vervoege zich, tot nader onderrigt, bij den DRUKKER DEZER. Brieven *franko.*

Te *GRONINGEN*, bij de ERVEN van de Wedw. A. S. HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. Met *autorisatie.*

BIJVOEGSEL,
BEHOORENDE TOT DE
GRONINGER COURANT,
van *Dingsdag den* 15 *Mei* 1827. No. 39.

Op *Dingsdag*, den 22 Mei des jaars 1827, des voormiddags te 11 uren, zal, onder nadere approbatie van het ministerie van Binnenlandsche Zaken, door den Gouverneur der provincie Groningen, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur der provincie, aan het lokaal van het Gouvernement te Groningen, worden aanbesteed:

Het Bouwen van eenen achtkanten wind-watermolen aan den Binnen-Æ, bij de Nieuwe Schans, met het graven van een' molentogt, enz.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek, op hetwelk de bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het lokaal van het ministerie van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage en te Brussel, en aan dat van het Gouvernement der Provincie Groningen, te Groningen, ter lezing liggen: te 's Gravenhage, in de voornaamste logementen; te Groningen, ten huize van de kasteleins *Eekhoff*, *van der Molen*, *Geestman* en *van der Nap*, alle aan de Groote Markt, alsmede in het Blaauwe Paard; verder aan het huis de Punt, bij *Bos*; te Haren, bij *van Boekeren*; te Helpman, bij *van den Berg*; te Winsum, bij *Borgman*; te Uithuizen, in de Roos; te Onderdendam, in het Zijlvesterhuis; te Appingedam, bij *D. Joosten*; te Delfzijl, bij *van Bergen*; te Zuidbroek, bij *Willemsen*; te Winschoten, bij *Wisseman*; te Nieuwe Schans, bij *Boeseman*; te Stroobos, in het Tolhuis; te Leeuwarden, in den Valk; te Sneek, bij *Remkens*; te Dockum, in het Wapen van Groningen, en aan de Lemmer, in den Wildeman.

Zullende, drie dagen vóór de aanbesteding, de noodige aanwijzing *in loco* worden gedaan, en inmiddels de vereischte informatiën te bekomen zijn bij den fungerenden Hoofd-Ingenieur *C. van der Poel*, te Groningen.

De Administrateur voor den Waterstaat:
E W IJ K.

De Kamer van Koophandel en Fabrijken heeft de eer, aan Heeren Handelaren, Scheepreeders en Zeevarenden mededeeling te doen van de volgende bij haar ontvangene officiële berigten, als:

1°. Dat in Lissabon de meest stipte handhaving is aanbevolen geworden der bestaande, doch eenigermate in onbruik geraakte reglementen, waarbij bepaald is, dat alle gezagvoerders van Schepen, welke uit vreemde plaatsen aankomen, wanneer zij hunne aangiften bij de Douane doen, tevens de originele cognoscementen en manifesten hunner ladingen moeten aanbieden; welke stukken door den Portugeschen Consul in de haven, vanwaar zij vertrokken zijn, moeten gelegaliseerd zijn; terwijl bij gemis daarvan volstrekt geen schip zal toegelaten worden.

2°. Dat, ten gevolge van het desaangaande door het Nederlandsch Consulaat, wegens betere betonning der Wester-Eems, aan de Landdrostie te Aurich, in Oost-Vriesland, gedaan voorstel, tusschen de Wad-Ton aan de Noord-Oost punt van het Groninger Wad en de Binnen-Huberts-Ton, behalve de reeds aanwezige Bolbacken-Ton, nog twee van elkander verwijderde Zwarte Zee-Tonnen zullen gelegd worden.

Amsterdam den 11 *Mei* 1827.

De Kamer voornoemd,
W. WILLINK, Jr.
Vice-President.
Ter ordonnantie van dezelve,
ROCHUSSEN, *Secretaris.*

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat de Raad dezer Stad, overwegende, dat de algemeene nood, veroorzaakt door de hier ter Stede geheerscht hebbende ziekte, aanleiding gegeven heeft, dat men is afgeweken van de bepalingen, gemaakt op het Behandelen van Inwendige en Uitwendige Zieken, door de Stads Doctoren en den Stads Chirurgijn, en wel bepaaldelijk die, welke zijn voorgeschreven bij derzelver instructie, gearresteerd bij den Raad, den 13 December 1819; overwegende, dat, nu deze reden heeft opgehouden te bestaan, men ook verpligt is, om meer spaarzaam te zijn in het gratis uitreiken van hulp; overwegende echter, dat de menigvuldige zwakken, welke nog uit die ziekte zijn achtergebleven, niet toelaten, om voor als nog geheel terug te komen tot de oorspronkelijke bepaling, om het uitreiken van geneeskundige hulp alleen te bepalen tot lijders, welke door eene der Diakoniën worden bedeeld;

Heeft goedgevonden vast te stellen:

Art. 1. Voor zieken, waarvoor geneeskundige hulp wordt verlangd, zal, wanneer zij door eene der Diakeniën bedeeld worden, hiervan een bewijs van een' der Diakenen hunner Kluft, en voor hen, die niet bedeeld zijn, een bewijs hunner nooddruft worden gevraagd van den Wijkmeester hunner Wijk.

2. De Diakenen zullen dit bewijs aan de bedeelden afgeven, zoo als ook de Wijkmeesters, doch deze laatsten niet anders, dan nadat hun door gedaan onderzoek zal zijn gebleken, dat werkelijk de toestand der zieke, of het huisgezin, zoodanig zij, dat de middelen hun ontbreken, om op eene andere wijze geneeskundige hulp te bekomen.

3. Te gelijk met deze bewijzen, zal de Diaken of Wijkmeester afgeven een gedrukt biljet, met het woord *Armen*, waarvan de exemplaren op het Stadhuis te bekomen zijn.

4. Deze gedrukte biljetten zullen, goed zigtbaar, vastgehecht worden, en moeten blijven op de buitenzijde van de voordeuren der woningen van de zieken.

5. Geen der Stads Doctoren of Chirurgijn zal, als zoodanig, een recept aan iemand mogen voorschrijven op de Stads Apotheek, dan nadat hem een zoodanig bewijs zal zijn vertoond.

6. Even zoo min zal een der Stads Doctoren of de Chirurgijn, als zoodanig, een' zieke voor de tweedemaal mogen bezoeken, of hem een recept op de Stads Apotheek afgeven, wanneer het gedrukt Armbiljet niet zigtbaar aan de deur van zijne woning is gehecht.

7. Voor de recepten op de Stads Apotheek zullen biletten worden gedrukt, voorzien met de woorden, *voor de Armen* en het Stads Wapen, welke ter Stads Secretarij voor de Stads Doctoren en den Chirurgijn verkrijgbaar worden gesteld.

8. Door den Stads Apotheker zullen geene recepten worden aangenomen, die niet op de, bij het vorig artikel, genoemde biljetten, overeenkomstig de bestaande Wetten, zijn geschreven, noch ook, dan nadat hem zal zijn overgegeven het bewijs van onvermogen, bij artikel 1 genoemd.

9. Hij zal verpligt zijn, deze bewijzen te liasseren, en te bewaren, om door de Directie over de Apotheek te kunnen worden nagezien en vergeleken met de namen van hen, waarvoor de recepten zijn bereid.

10. Bijaldien voor Dienstboden geneeskundige hulp van de Stads Doctoren wordt verlangd, zal daartoe schriftelijke aanvrage door het hoofd des huisgezins worden gedaan, met opgave van hunnen behoeftigen toestand en de noodzakelijkheid der ondersteuning; deze schriftelijke aanvrage zal door den Wijkmeester, na zich van de waarheid daarvan overtuigd te hebben, worden bevestigd, en daarmede voorts worden gehandeld, als met de bewijzen in artikel 1 gemeld.

11. Het bepaalde bij artikel drie en volgende, nopens het op de deur hechten van een biljet, zal ten opzigte van dienstboden niet van toepassing zijn.

12. De bewijzen van onvermogen en van bedeeling door eene der Diakeniën, bij deze gevorderd, zullen, bij weder instorting van den zieke, niet langer geldig zijn, dan gedurende eene maand, nadat de zieke zal zijn hersteld of het laatst recept aan denzelven zal zijn afgegeven.

En opdat zulks ter kennis van een' ieder kome, zal deze in de Groninger Courant geplaatst en voorts aangeslagen worden, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan op het Raadhuis in *Groningen*, den 26 April 1827.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

ADVERTENTIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der stad *Groningen* herinneren, naar aanleiding eener bij H. Ed. A. ontvangene aanschrijving van de E Gr. Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten der provincie *Groningen*, de daarbij betrokkene Ingezetenen dezer Stad en derzelver Tafel aan de bepalingen van Zijner Majesteits Besluit van den 30 Maart ll. (*Staatsblad* no. 13), betrekkelijk den *Herijk der Maten en Gewigten*, welke bepalingen woordelijk hierachter zijn geplaatst. Wordende een ieder, die tot dusverre mogt verzuimd hebben zijne Maten en Gewigten te doen Herijken, gewaarschuwd, dezelve alsnog vóór den 1 Junij aanstaande, ten huize van den Heer Arrondissements-IJker, te doen Herijken, ten einde zich van de bedreigde straffen vrij te waren.

En zal deze in de eerstvolgende Groninger Couranten worden geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 30 April 1827.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

Volgen de bepalingen van Zijner Majesteits Besluit bovengenoemd:

„ Art. 1. *Op denzelfden voet, als tot dusverre heeft plaats gehad, zal, door Gedeputeerde Staten der Provinciën, jaarlijks een termijn worden vastgesteld, binnen welken alle Kooplieden, Winkeliers, Fabrikeurs, Handwerk- en Neringdoende lieden, en in het algemeen alle, die van de nieuwe Maten en Gewigten gebruik moeten maken, zullen verpligt zijn, die Maten en Gewigten jaarlijks ter Herijking aan te bieden.*"

„ 2. *Alle, die nalatig mogten zijn in het nakomen dezer verpligting, en mitsdien alle zoodanige Kooplieden, Winkeliers, Fabrikeurs, Handwerk- en Neringdoende lieden, in welker winkels, opene Magazijnen, Verkoop- en Werkplaatsen of Uitstallingen onherijkte Maten en Gewigten, na verloop van den voor de Herijking gestelden termijn, aanwezig of voorhanden mogten gevonden worden, zullen de straffen beloopen, bij de Wet van den 6 Maart* 1818 (Staatsblad *no.* 12) *vastgesteld, met verbeurdverklaring tevens dier bij hen gevondene onherijkte Maten en Gewigten.*"

„ 3. *De Policie-beambten zijn gemagtigd, om afzonderlijk of wel gezamenlijk met de IJkers, te dien einde Visitatiën te doen, zoo dikwerf dit raadzaam mogt worden geoordeeld, en om van de gepleegde overtredingen bij behoorlijke processen-verbaal te doen blijken.*"

„ 4. *Van het bedrag der boeten zal een vierde aan den IJker, en een vierde aan de beambten der Policie, die de overtreding zullen geconstateerd hebben, worden toegewezen.*"

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken, op *Woensdag*, den 16 Mei 1827, door de ASSOCIATIE van *NOTARISSEN*, te *Groningen*, publiek te doen Verkoopen, en wel, des voormiddags te 10 uren, bij de Stads Schuur: plus minus 3500 Nederlandsche ponden *Oud IJzer*, (in plaats van 35 Nederl. ponden, zoo als in de vorige Couranten abusief was geplaatst), benevens eene partij *Afbraak* en meer andere *Goederen*; en des namiddags te 2 uren, buiten de Oosterpoort, aan de Drekstoep: 70 a 80 Stuks *Beuken-*, *IJperen-* en *Lindeboomen*.

De Gepasporteerde Fusilier *B. G. Klijn* wordt verwittigd, dat er bij den Heer Kommandant dezer Stad en Vesting Papieren van belang voor hem voorhanden zijn, waar hij dezelve kan afhalen.

LIJST VAN DE HEEREN MEDICINAE DOCTOREN EN KANDIDATEN, *welke in de Wijken dezer Stad praktizeren.*

De Heer *Dr.* J. MUNNIKS praktizeert van de Kijk- in 't Jats-boog, langs de Haven Zuidzijde, om het Ameland langs het A-diep Oostzijde, tot aan de Brugge-straat, de Noordzijde van Brugge-straat en van A-Kerkhof, de Westzijde van de Stoeldraaijer-straat en de Oude Kijk-in 't Jat-straat, Achter-de-Muur naar den Vischhoek en den Vischhoek zelven, Visscher-straat, Laan, Turftoren-straat, Lutkenieuw-straat, Groote en Kleine Krom-elleboog en de Lamhuininge-straat.

De Heer *Dr.* J. B. DE LA FAILLE praktizeert langs de Oostzijde van de Nieuwe Kijk-in 't Jat-straat, en de Westzijde van de Nieuwe Ebbinge-straat, en al de groote en kleine Straten, tusschen deze beide gelegen, te weten: de Noordzijde van het Loopende Diep, Markt-straat, de drie Kerk-straten, het Nieuwe Kerkhof, Violen-straat, Ebbinge-Poorten Wal, de geheele Nieuwe Boteringe-straat, Kleine Leliën-, Kruis- en Appel-straten.

De Heer *Dr.* A. A. SPORON praktizeert langs de Zuidzijde van het Loopende Diep van de Ebbinge- tot aan den Kijk-in 't Jats-boog, Oostzijde van de Oude Kijk-in 't Jat-straat en Stoeldraaijer-straat, Noordzijde van de Vischmarkt, en tusschen Beide-Markten, het Soepen-straatje, Gulden- en Zwane-straten, den Achter-de-Muur bij dezelve, de Broer-straat, Achter-de-Muur van de Kijk-in 't Jat-straat tot aan de Ebbinge-straat, oude Boteringe-straat, Groote en Kleine Butjes-straten, Paulus-gang, het Klooster, de Geestelijke Maagden-straat, Stal- en Hoog-straatje, Noordzijde van de Groote Markt tot aan de Ebbinge-straat; voorts de Harderinge-straat Westzijde, Breede-Gang, Folkeringe-straat, Joden-straat, Nieuwstad en het Zuiderdiep, van daar tot aan de Harderinge-straat, en de Zuidzijde van het Zuiderdiep van de Harderinge-straten-boog tot aan en met den Hanebijters-gang.

De Heer *Dr.* A. J. WIJNNE praktizeert van af de Krane-poort, de Westzijde van het A-diep, de Zuidzijde van de Brugge-straat en van het A-Kerkhof, tot aan de Folkeringe-straat en al de groote en kleine straten, Zuid- en Westwaarts buiten deze linie gelegen, te weten: de Slemender-straat, Krane-poorten-Wal, Pottebakkers- en Reitemakers-Rijgen, Kleine A, Schuitemakers-straat, Munnike- en Schoolholm, Toren-straat, het Woertje, Nieuwstad en Noordzijde van het Zuiderdiep, tot aan de Folkeringe-straat, Zuidzijde van het Zuiderdiep, van den Hanebijters-gang tot en met de Zuider-kuipen, de Driemolendrift, Jonker-straat en het Bosch achter den Wal; voorts buiten de Krane- en A-poorten.

De Heer *Dr.* D. DE VRIES REILINGH praktizeert in de Oude Ebbinge-straat, langs de Oostzijde van de Groote Markt, de Oostzijde van de Ooster-straat tot aan de Ooster-poort, den Singel, Westzijde van het Schuitendiep, Zuidzijde van het Damsterdiep, buiten het Kleine Poortje Oostzijde van het Diep, en al de groote en kleine Straten, tusschen deze beide liniën gelegen, namelijk: Hof-straat, Kattenhage, Jacobijner-straat, Kreupel-straatje, Groote Kerkhof, Turf-straat, de geheele Achter-de-Muur, St. Jans-straat, Pontjes-straat, Poele-straat, Groote en Kleine Peper-straat, Papen-gang, Kattendiep, Groote en Kleine Steentil-straten, Rademarkt Oostzijde, Molen-straat, Veulsen Kosters-gang, Batten-, Korvenmakers- en Moeskersgangen, West- en Oostzijde van het Winschoterdiep, Snikkevaarders-gang en achter den Wal.

De Heer *Med. Cand.* G. A. STRATINGH, praktizeert langs de Zuidzijde van de Groote- en Vischmarkten tot aan de Harderinge-straat, de Harderinge-straat Oostzijde, Ruiter-straat tot aan den Wal, Westzijde van de Ooster-straat en de Rademarkt, en de groote en kleine Straten tusschen deze twee liniën gelegen, Gelteringe-straat, Heere-straat, Pelster-straat, Nieuwstad, achter het Pelster Gasthuis, Heilige Geest-straat, Bruine Ruiter-straat, Hoog-straatje, Carolieweg, Zuid- en Noordzijde van het Zuiderdiep, van af de Harderinge-straat tot aan de Ooster-poorten-boog, Konings-gang, Prinsen-straat en de Driften aldaar, Groote en Kleine Raam-straat, en de Heere-poorten Molendrift; voorts alles, wat buiten de Heere- en Ooster-poorten gelegen is.

De Heer *Med. Candid.* J. BOSMAN TRESLING is aan huis te spreken des middags van half een tot half twee uren, en praktizeert aan de Oostzijde van de Nieuwe Ebbinge-straat, de Koren-straat, Wip-straat, het geheele Boterdiep, Bloem-straat, Kruidlaan, Musschen-, Breede- en Smakkers-gangen, Nieuwe en Oude Weg, aan den Wal, Armhuis aldaar, Damsterdiep Noordzijde, Loppersummer-, Pluimers-, Groote-, Kleine- en Brouwers-gangen, en de Oostzijde van het Schuitendiep.

De Heer *Med. Cand.* M. NAUTA PETERS is aan huis te spreken des middags van half een tot half twee uren, en praktizeert in de Nieuwe Kijk-in 't Jat-straat Westzijde, van de Kijk-in 't Jats-boog tot aan den Wal, aan de Noordzijde van de Noorder-haven tot aan den Wal, Haven-straat, Spinhuis-straat, Groote Leliën-straat, Violetten-steeg, Groote Rozen-straat, Groote Kruis-straat en Groote Appel-straat.

SPAARBANK.

Het Bestuur van het Departement GRONINGEN, der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de Rekening en Verantwoording dezer inrigting, over den jare 1826, is ingenomen, in orde bevonden en gesloten, en dat op den 31 December 1826 de staat van *de Spaarbank* was, als volgt:

Het *totaal* door de Spaarbank verschuldigd, volgens de balance, bedroeg		*f* 68225 — 92.
Hieronder is begrepen:		
1.) Aan rentelooze voorschotten, aan de Spaarbank gedaan, . . .	*f* 1400 — 00.	
2.) Hetgene de Spaarbank sedert hare oprigting aan interessen meer heeft ontvangen, dan schuldig is geworden, ...	- 927 — 49.	
		f 2327 — 49.
Is alzoo verschuldigd aan de Deelnemers, ten getalle van 229, de som van		*f* 65898 — 43.
Hieronder zijn *de interessen* bevat, op den 31 December 1826 ten voordeele der Deelnemers bijgeboekt, à . .		- 2012 — 42⁵.
Het kapitaal, op den 31 December 1826 aan de Deelnemers verschuldigd, bedraagt dus		*f* 63886 — 00⁵.

Bij de sluiting van den jare 1825 waren er 191 Deelnemers, en het *kapitaal*, aan dezelve verschuldigd, bedroeg *f* 50293 — 98. Het is voor het Departement aangenaam, in het alzoo toenemend aantal Deelnemers en in het aangroeijend kapitaal dezer inrigting, een blijk van de meerdere bekendheid met en van het gevestigd vertrouwen in dezelve waar te nemen. Het Departement kan het belang van de Spaarbank — die men toch enkel en alleen als eene inrigting van *weldadigheid* en *algemeen nut* moet beschouwen, — niet genoeg aanbevelen aan hen, die daarin den stuiver, door vlijt, zuinigheid en overleg met moeite gespaard, kunnen nederleggen, tot aan den kwaden dag, wanneer zij, door ziekte, gebrek aan arbeid of anderen tegenspoed, in hun eigen geld eene eervolle ondersteuning zullen kunnen vinden, of totdat andere omstandigheden hun gelegenheid zullen geven, daarvan een nuttig gebruik te maken.

Groningen den 14 April 1827. *Namens het Bestuur voornd.:* H. DE RANITZ, *Secret.*

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag, den 8 Mei.

Te half een uur wordt de zitting geopend.

Er is een twaalftal leden in de zaal tegenwoordig.

De notulen der jongste zitting worden gelezen, doch kunnen niet gearresteerd worden, uit hoofde van het ontoereikend getal leden.

De Voorzitter zegt, eene boodschap van den Koning te hebben ontvangen, houdende kennisgeving, dat Hoogstdezelve, uit het door de Kamer geformeerd drietal, tot lid der Algemeene Rekenkamer heeft gekozen den heer mr. *S. P. van Idsinga*.

Deze boodschap wordt voorgelezen zoowel, als eene van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, behelzende, dat dezelve Z. M. eerbiedigli̇jk verzocht heeft, de wet, betreffende de verevenrediging der grondbelasting, in nadere overweging te nemen.

Aan de Kamer wordt hulde gedaan van eenige boek- en andere werken, als: *Carte du royaume des Pays-Bas; Hygiène des collèges; Influence du commerce sur la prospérité du royaume des Pays-Bas*, alsmede van twee werken van den heer *Bergeron*, professor te Brugge.

Wordt gelezen een Koninklijk besluit, bij hetwelk de Minister van Binnenlandsche Zaken gelast wordt, heden te een uur de zitting der Staten-Generaal, in naam van Z. M., te komen sluiten.

De vergadering wordt gescheiden.

Vereenigde zitting der beide Kamers.

De baron *Röell*, President der Eerste Kamer, bezet de fauteuil, geplaatst tegen over die, welke voor den Minister bestemd is, en opent deze vereenigde vergadering met de voorlezing van het Koninklijk besluit, wegens de sluiting der tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal; voorts benoemt de Voorzitter eene commissie, om Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken in- en uitgeleide te doen, bestaande uit de heeren *van Brienen*, *Barthélémy*, den generaal *van der Burgh*, *van Hees*, den prins *de Chimay*, den graaf *de Borchgrave*, *van de Poll* en *Sijtzama*.

Na eenige oogenblikken toevens, wordt *de Minister van Binnenlandsche Zaken* in de vergadering binnengeleid. Z. Exc., zich voor den troon geplaatst hebbende, doet de navolgende aanspraak:

Edel Mogende Heeren!

In gevolge 's Konings bevelen, kome ik thans de zitting der Staten-Generaal sluiten, en U Ed. Mog. dank zeggen voor den regtschapen' ijver, waarmede zij hebben medegewerkt tot de onderscheidene maatregelen van wetgeving, welke achtervolgens zijn aangenomen.

Gedurende deze zitting hebben de wet op de schutterijen, en die op de inrigting der regterlijke magt een voornaam deel der werkzaamheden uitgemaakt. Lang voortgezette en grondige beraadslagingen, over dezelve, hebben aan de natie het bewijs opgeleverd van de nauwgezette zorg, waarmede U Ed. Mog. deze onderwerpen hebben onderzocht.

Door beide wetten zijn instellingen geregeld, bij de Grondwet geëischt.

Door middel der eene, hebben U Ed. Mog. de onafhankelijkheid en de zekerheid dezer landen eindelijk op haren waren grondslag gevestigd; door middel der andere, hebben zij de regtspleging nader bij de ingezetenen gebragt, en aan dezen daardoor een wezenlijk voorregt verzekerd.

U Ed. Mog. hebben daarenboven in deze zitting de ontvangsten en uitgaven van den Staat geregeld, en, door wijzigingen in het tarief der in- en uitgaande regten, de ontwikkeling der nijverheid begunstigd; deze gewigtige werkzaamheden zijn niet boven het bereik uwer krachten en van uwen ijver geweest, maar ook niet beneden de verwachting, welke de natie er van koesterde.

Deze gedachte, Ed. Mog. Heeren! zal u vergezellen naar uwe haardsteden; uwe landgenooten zullen u dáár, met dankbaarheid en gelukwensching, ontvangen; heden betuig ik U die van 's Konings wege.

In naam van Zijne Majesteit, verklaar ik de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal te zijn gesloten.

Vervolg en Slot van de REDEVOERING *van Mr. T. SIJPKENS, uitgesproken in de* TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL, *bij de* RAADPLEGING *over het* ONTWERP VAN WET, *betreffende eene* NIEUWE VERDEELING DER GRONDLASTEN *over de verschillende* PROVINCIËN DES RIJKS.

Ik ga over tot het derde stuk, hetwelk ik mij tot onderzoek voorstelde, of namelijk de nu reeds gedane en de vervolgens bekend wordende kadastrale uitkomsten kunnen worden aangenomen, als deugdelijke grondslagen van quotisatie der grondbelasting?

Ik meen dit punt in allen deele ontkennend te moeten beantwoorden.

Te dien einde toch behoorde, in de eerste plaats, in alle gevallen het geheele kadaster voltooid te zijn, alvorens daarop eene grondbelasting kan worden gevestigd; want gedeeltelijke uitkomsten zijn te dien einde niet voldoende; de wet van December 1816, art. 8, zegt uitdrukkelijk, dat, in afwachting der resultaten van het kadaster, er eene temporaire meer evenredige repartitie der grondlasten tusschen de provinciën zal worden daargesteld. Dus moeten eerst de resultaten van het kadaster worden afgewacht, alvorens op eene gedeeltelijke uitkomst eene definitive bepaling kan worden gemaakt, en geene temporaire repartitie kan plaats hebben, op grond van kadastrale uitkomsten; want de wet wil, dat deze zullen worden afgewacht. Dus independant van alle kadastrale werk, zal de meer evenredige repartitie gedaan worden, in afwachting van, dat is, zonder het kadaster; maar, in de tweede plaats, om de voorgelegde uitkomsten van het kadaster voor een gedeelte aan te nemen als basis der grondbelasting, is het zeker, dat de kadastrale tauxatiën moesten zijn verkregen, overeenkomstig eene Nederlandsche wetgeving daargesteld, op de wijze, bij de grondwet voorgeschreven; zonder dat, moeten die tauxatiën worden geacht te zijn vitieus. Het schijnt mij toe, dat bij het ontwerp van wet, en door het bestuur van het kadaster, het boven allen twijfel wordt gehouden, dat, volgens de wetten van 11 Februarij en 28 December 1816, het geheele stelsel van het Fransche kadaster zoude zijn aangenomen tot basis voor de Nederlandsche grondbelasting.

Ik deel niet in dit denkbeeld; maar meen, dat deze vraag eerst vooraf moet worden beslist, alvorens U Ed. Mog. een stelsel van peræquatie kunnen aannemen, hetwelk stilzwijgend de aanneming van het Fransche kadaster zoude verheffen tot eene definitive Nederlandsche wet, en op de gedane schattingen het zegel drukken der geregtigheid.

Dat deze beslissing niet uit de aangehaalde wetten kan worden afgeleid, komt mij voor klaarblijkelijk; in aanmerking genomen, dat beide deze wetten niet anders zijn, dan jaarlijksche voorbijgaande wetten over de begrooting van Staatsinkomsten en uitgaven over de jaren 1816 en 1817; maar in geenen deele kunnen worden beschouwd, als wetten van beginselen voor de geheele toekomst, als grondslag van blijvend vaderlandsch Staatsregt. Of was het begrijpelijk, dat, zonder behoorlijk onderzoek en voorafgaande raadpleging, al de wetten, verordeningen en besluiten, van Fransche gezaghebbers afkomstig, betrekkelijk het kadaster, met al derzelver bepalingen en beschikkingen, betrekkelijk de wijze van meting, zoo wel als schatting, goedkeuring en beslissing bij eene voorbijgaande tijdelijke jaarlijksche wet, stilzwijgend zouden zijn aangenomen, en verklaard uitvoerbaar en verbindend, zonder dat zelfs de personen en gezaghebbers in onze Staats-huishouding bekend zijn, aan wie verschillende belangrijke functiën in het kadaster opgedragen zijn geworden? De Fransche hierarchie der gezaghebbers steunde op andere gronden, dan die bij onze Grondwet zijn ingesteld. De Gouverneurs zijn geene Prefecten, en de Staten geene Departementale Raden, zoo min als de Gedeputeerden zijn Raden van Prefecture. Zoo de instandhouding van den dagelijkschen loop van zaken vereischt, dat het gezag, hetwelk vaak onzeker is, hetzij dan door Gouverneur, of Staten uitgeoefend, werkzaam blijve, deze onzekerheid kan niet blijven voortduren, en bij geene wet kan definitief worden gecalculeerd op de distributie van het gezag in Frankrijk, anders dan bij onze Grondwet geregeld. De kadastrale wetgeving van Frankrijk vooronderstelt eene andere administrative inrigting, dan de onze. De eerste kan dus geen regel blijven voor de laatste.

Maar behalve dat, is er zeker geen onderwerp, hetwelk meer door eene eigene nationale wetgeving behoort te worden geregeld, dan juist die op het kadaster bij uitnemendheid. Die wetgeving moet geheel berekend zijn naar de behoefte der eigene huishouding, ingerigt overeenkomstig onzen aardrijkskundigen en natuurkundigen toestand, overeenkomstig den aard der voortbrengselen van Vaderlandschen bodem, Nederlandschen landbouw, met één woord, Vaderlandsche Staatsinrigting en landaard. Dit alles is in Frankrijk anders en hemelsbreed verschillend. Voor Nederland is die wetgeving, zoo als zij daar ligt, zonder wijziging, alzoo ongepast.

En inderdaad de inhoud der aangevoerde wet van Februarij 1816 gedoogt dan ook niet zoodanig eenen uitleg, als men daaraan thans geeft. Bij dezelve is vastgesteld, dat de kadastrale werkzaamheden zullen worden voortgezet, zonder bepaling op welke wijze en volgens welke beginselen. Geen woord wordt daarin gevonden van eene bepaling, dat de uitkomsten daarvan voor het geheele Rijk voortaan zouden uitmaken den grondslag, hetzij van eene voorloopige verevening, hetzij van eene definitive bepaling der grondlasten bij eindelijke voltooijing van dit kadaster. Ja, zoo weinig is dit beginsel van Staatsregt daarbij aangenomen, dat reeds in datzelfde jaar, bij de tweede wet van den 28 December 1816, is vastgesteld, dat eene Staats-Kommissie zoude worden bijeengeroepen, welke eene nieuwe basis van omslag zoude aan de hand geven. De uitslag van die beraadslagingen, en niet de aanneming der kadastrale wetgeving, zoude worden een voorwerp van nadere overweging. Uit de bevolene voortzetting der kadastrale werkzaamheden, mag dus geen besluit worden getrokken tot eindelijke voltooijing; dit bevel is uit zijnen aard provisioneel; wanneer de meting genoegzaam is gevorderd, is de tijd daar, te dien aanzien, de verdere wettelijke bepalingen met de Staten-Generaal te overleggen.

Men beroepe zich niet op art. 2 der additionele artikelen van de Grondwet, waarbij in kracht gelaten worden de wetten, welke bij hare invoering bestonden. Deze artikelen zijn slechts additioneel en van een tijdelijk gezag. Deze wetten houden alleen hare kracht bij voorraad, tot nadere voorziening. Deze voorziening, ten aanzien der grondbelasting, was daar, door de bepaling der hoofdsom en de wijze van repartitie derzelve over de provinciën. Vijftien jaren zijn er verloopen, dat zulks heeft plaats gehad, en het tienjarig budget verlaat te dezen aanzien alle repartitie, op grond van kadastrale uitkomsten. Zoo deze wetten zijn executoir gebleven, zij zijn gedurende dien tijd niet uitgevoerd. Noch de wet van den 20 Maart 1813, noch de vroegere, betrekkelijk de betaling, vereffening of repartitie zijn gevolgd. En natuurlijk; want zij behooren tot het stelsel van finantiën, dus tot het publiek regt; maar wij hebben het stelsel der Fransche finantiën niet overgenomen. De Grondwet en hare opgevolgde ontwikkeling levert op een eigen Staatsregt. De wetten op de griffie- en registratie-regten hebben geene andere kracht, dan uit hoofde der jaarlijksche begrootings-wet.

De transitoire bepaling in de Grondwet was noodzakelijk, tot voorkoming van verwarring; maar men mag daaruit niet afleiden, dat ook de wetten van het Fransche Staatsregt zullen blijven van kracht. Behalve dat de Grondwet ook geen het minste gezag toekent aan de toenmalige reglementaire bepalingen of ministeriële beschikkingen; zij spreekt alleen van wetten, en kent aan geene kadastrale reglementen toe eenig grondwettig gezag. En wanneer derhalve de wet van Februarij 1816 voorschrijft, dat de kadastrale werkzaamheden zullen worden voortgezet, zoo kan daaruit niets meer worden afgeleid, dan dat het kunstmatig gedeelte daarvan zal worden voltooid, de meting en kaartering; maar niet dat de tauxatie der goederen zal plaats hebben op den voet en wijze, bij het Fransche Staatsregt voorgeschreven, veel min de aanneming van dit groot en veel omvattend beginsel, dat de tauxatiën, op die wijze uitgevoerd, bij voltooijing zouden uitmaken den grondslag der belasting. Deze meting en kaartering, dit kunstmatig gedeelte van het kadaster en mitsdien de voortzetting van dezen arbeid, waarvoor jaarlijks de kosten zijn ingewilligd, was nuttig in verschillende opzigten. Het is van belang, behalve de redenen van statistiek en huishouding, ook te kennen de voorwerpen, welke tot hiertoe aan geene grondbelasting waren onderworpen, opdat de mogelijkheid daar was, de zoodanige te kunnen bereiken. Tot dat einde moesten dus, volgens art. 7 der wet van den 11 Februarij 1816, de kadastrale werkzaamheden ten spoedigste worden voortgezet, en, in afwachting der resultaten daarvan, moest, ingevolge art. 8, geene definitive, maar eene temporaire, meer evenredige repartitie der grondlasten worden ingevoerd. Dit laatste werk is gedemandeerd geweest aan de Staats-kommissie *ad hoc*, en tot dat daarin nader zou worden voorzien. Men besluit dus tegen de regelen eener goede redeneerkunde, wanneer uit deze bepaling wordt afgeleid, dat de aldus gevondene kadastrale uitkomsten de basis zullen zijn der toekomstige betaling van den grondlast. Wanneer het kunstmatig gedeelte van het kadaster is afgeloopen, dan is het oogenblik daar, om te bepalen, volgens welke beginselen de schatting der imposibele waarde zal worden gedaan, dan komt de wetgever tusschenbeiden, om den grondslag vast te stellen, waarop de belasting zal moeten rusten. Dit is een voorwerp van eigene definitive wetgeving van Nederlandsche autonomie, maar niet die van eene vreemde. Men heeft gezegd, deze Fransche wetgeving is gehomologueerd. Ik betuig dit denkbeeld niet te verstaan. Ik weet wel, dat in het stuk van verbindtenissen tacite toestemmingen bekend zijn, hetwelk homologueren is. Maar ik weet niet, wat het zegt, eene wet te homologueren, hetwelk is eene wet stilzwijgend aannemen. Dit is onmogelijk bij eenen wetgever, die dit gezag autonomisch en waardig uitoefent. Deze geeft en schept zijne eigene wet, maar neemt geene vreemde aan, bij wijze van homologuatie.

Trouwens, zoo de Fransche kadastrale wetgeving reeds als zoodanig was aangenomen, en dus dit stuk, zonder onderzoek, moest worden gehouden voor afgedaan en beslist, dan was het overbodig, dat beginsel op nieuw, bij art. twee van het tegenwoordig ontwerp, in te voeren en vast te stellen. Waartoe zoude het nood[illegible]

zijn, op nieuw te bepalen, dat de uitkomsten, achtervolgens verkregen van den voortgang der kadastrale schattingen, naar gelijke beginselen en gelijk werkende voorschriften in alle gedeelten van het Rijk bewerkstelligd, de grondslag zijn der verdeeling der grondbelasting over de provinciën? Dit toont klaarblijkelijk het tegendeel; het bewijst, dat die wetten, voor zoo verre dezelve een verpligtend beginsel voor de ingezetenen daarstellen, niet hebben gehad kracht van wet, maar alleen, dat de voorwerpen kunstmatig zullen worden opgenomen, dat is gekadastreerd, zoodat het stuk der schatting, als de grondslag van regt en verpligting tot betaling van den lasten, tot hiertoe door geene wet is geregeld geweest, maar alleen afhankelijk van repartitie bij eene jaarlijksche begrootings-wet. De tot hiertoe verkregene uitkomsten der schatting, als grondslag der belasting, rusten dus niet op een aangenomen wettelijk beginsel. Zoo derhalve tot hiertoe, ten aanzien van het voorledene, de kadastrale tauxatiën niet wettig zijn erkend, zal de vraag zijn: behooren dan dezelve, volgens dit tweede artikel van het ontwerp in voegen voorgesteld, als nu aangenomen te worden; en overzulks bij deze gelegenheid vastgesteld voor de toekomst, dat de bestaande wetten, verordeningen en reglementen op het kadaster, welke bij art. 11 der wet zijn opgenoemd, zullen zijn van verbindende kracht? Het schijnt mij onmogelijk, dat dit, zonder bepaald en opzettelijk onderzoek van de deugdelijkheid dezer verordeningen zelve, kan worden aangenomen. Dit moest uitloopen op eene stilzwijgende aanneming van eene vreemde wetgeving, hetgeen strijdig is, en met het wel begrepen belang, en met onze verantwoordelijkheid, en met de eer en zelfstandigheid der natie. Men houde deze woorden niet voor ijdele klanken, zoo als er gezegd is. Dit stoort de rust der schimmen van de helden van Waterloo, Ed. Mog. Heeren! en ik zeg daarvan niet meer. De grondslagen, waarop zulk een aanzienlijk deel van 's Lands inkomen, met één woord, de grondlasten berusten moeten, en verdeeld en gedragen worden, behooren vooraf, bij eigene Nederlandsche wijze van raadplegen, worden beoordeeld, en met gemeen overleg, tusschen den Koning en de Staten-Generaal, worden vastgesteld, alvorens op eenige slotsom en uitkomst van kadastrale werkzaamheid eene belasting kan worden berekend en geregeld. Dit klemt, vooral ten aanzien der Noordelijke provinciën, zoo veel te sterker; omdat, bij de meeste kadastrale verordeningen van Frankrijk, de belangen der Zuidelijke provinciën eenigermate geacht kunnen worden te zijn behartigd geweest, en vertegenwoordigd; maar dit is het geval niet ten aanzien der eerstgenoemden, waarvan de inlijving in dat Rijk veel later heeft plaats gehad. Blindelings en met eene pennestreek kan, mijns oordeels, zonder bepaald onderzoek van de deugdelijkheid der Fransche kadastrale inrigting, deze wetgeving niet EN BLOC worden aangenomen met de aankleve van dien; ook behoorden U Ed. Mog. te kennen, welke zijn, en hoedanig zij zijn, die gelijke beginselen en gelijk werkende voorschriften, waarvan in art. twee van het ontwerp wordt gewag gemaakt, en waarop de belasting berusten zal.

Het is hier de vraag niet, of deze Fransche wetgeving gebrekkig of volmaakt zij. Ik voor mij heb nimmer gedeeld in het onverstandig vooroordeel, dat men de wetten haten en schelden moet, omdat zij zijn eene vrucht van Franschen bodem. Frankrijk heeft in het stuk van wetgeving en Staatsinrigtingen aan Europa veel kwaads, maar ook veel goeds geleerd; men mag het laatste niet verachten, om zijne oorsprong of afkomst van een stelsel van overheersching; maar eenige van hare inrigtingen of verordeningen aan te nemen, en te verklaren voor eene nationale wetgeving in het bevrijde en vrije Nederland, schijnt mij strijdig met alle mogelijke beginselen en belang. Zoo derzelver inhoud deugdelijk is en aannemelijk, zoo behoorde die inhoud dan toch te worden voorgesteld, als Nederlandsche wet, ook in de Nederlandsche taal; of wilt gij den Nederlander wetten voorschrijven, uitsluitend in eene vreemde taal, welke zoo vele niet verstaan en ook niet noodig hebben te kennen? Hoe zal de onderdaan zijne regten en verpligtingen weten, zoo zij niet zijn bekend gemaakt en onderzocht in hunne eigene taal. Vroegere voorbeelden mogen bij onze wetgeving kunnen worden aangevoerd van aanhalingen der Fransche wetten, vooral bij provisionele en tijdelijke wetten, maar geen voorbeeld bestaat, dat, sedert de bevrijding van de Fransche overheersching, de wetten, dekreten, enz. van dat land als Nederlandsche wetten zijn afgekondigd, en in hun geheel overgenomen als eigene wet.

Ik zal de aandacht van U E. Mog. niet vermoeijen, om in bijzonderheden te toonen de nadeelige gevolgen van zulk een onvoorwaardelijk aannemen van het stelsel van het Fransche kadaster. Ik wil slechts een voorbeeld aanhalen, om te doen zien, hoe zeer deze verordeningen met onze nationale belangen behooren te worden gebragt in overeenstemming. Ik bedoel de belangrijke bepalingen opzigtelijk den aftrek der polderlasten, tot vinding der belastbare huurwaarde der ongebouwde eigendommen. Er wordt onder deskundigen getwist, of zulks wel eens in het geheel kan worden toegelaten. De bewijsredenen voor de ontkenning hebben nimmer eenigen indruk op mij gemaakt, zoodat ik het buiten twijfel acht, dat, volgens den geest en inhoud van de Fransche verordeningen, de polderlasten kunnen worden afgetrokken. Maar de vraag is: zal men in de beslissing daarvan toevlugt nemen, of tot de beginselen van de Fransche verordeningen zelve daaromtrent, en dus tot eene wetgeving van een land, waarin dit onderwerp zoo weinig gekend, van zoo weinig belang moest gerekend worden, in wiens taal zelve het geheele woord, dat de zaak moet uitdrukken, onbekend is? of tot beschikkingen van het bestuur? Het eerste schijnt onmogelijk, en het laatste niet aannemelijk. De hoegrootheid der belasting moet rusten op eenen legislativen, niet op eenen administrativen maatregel. En het stuk der polders, met de aankleve van dien, is in Nederland van zulk een hoog belang, dat daarin de welvaart van verschillende provinciën des Rijks, voor een groot gedeelte, kan geacht worden te bestaan. Een voorwerp, bij gevolg, van nationaal belang en de aandacht overwaardig van den wetgever.

Zonder den regtmatigen aftrek der polderlasten, is elke kadastrale begrooting van huurwaarde der ongebouwde eigendommen een onding, of eene onregtvaardigheid, omdat derzelver waarde bepaald wordt door de hoegrootheid der uitgaven, welke tot instandhouding of bruikbaarheid dezer voorwerpen worden vereischt. Maar kan dit belangrijk stuk geheel worden overgelaten aan tijdelijke gezaghebbers bij het bestuur van het kadaster, overeenkomstig voorbijgaande en discretionaire instructiën? of moeten de beginselen daarvan zijn algemeen en bij de wet bepaald? Het is niet genoeg, dat men gronden aanvoere, tot betoog der juistheid van den voet en de wijze, waarop die aftrek bij de verkregene kadastrale uitkomsten heeft plaats gehad. Die juistheid is altijd problematiek, zoo lang de wet dezelve niet regelt en toelaat. Dit punt is nimmer bij de drie takken der wetgeving geweest in discussie, is dus nimmer onderzocht; men kan derhalve de wettigheid van het montant van den aftrek van deze polderlasten niet als wettig aannemen, zoo lang de wet die niet geregeld heeft. De discussie, welke deswege bij de antwoorden van het Gouvernement gevoerd is, toont, voor hoe veel verschillende denkbeelden deze voet en wijze van aftrek vatbaar is; en ik, voor mijn hoofd, deel niet in de wijze van zien ten dezen van het bestuur. De wet moet deze soort van voorwerpen regelen. Ik ben van het belang hiervan zoo veel te meer overtuigd geworden, door hetgene ik weet, dat gebeurd is in de provincie Groningen, ten aanzien van het aldaar gekadastreerde kanton.

De kantonnale Vergadering begroot, volgens mijne berigten, den aftrek der lasten, daarvoor vatbaar, daar onder de polderlasten mede gerekend, op veertig pro cent. De Gedeputeerde Staten keuren dit goed. De Gouverneur brengt dit terug op vijfentwintig, en de administratie eindigt, met vijftien procent daarvoor toe te staan. Zulke golvingen, zulke onzekerheden moeten niet kunnen plaats hebben in het belangrijk stuk der belastingen. Een geregeld onderzoek der wettelijke bepalingen op dit onderwerp kunnen alleen leiden tot eene aannemelijke uitkomst.

Dit alles wordt bevestigd door het voorbeeld van een' anderen aard, betrekkelijk de wijze van kadastratie in diezelfde provincie Groningen.

In meer dan een opzigt is hare huishouding, waarvan de oorsprong moet gezocht worden in oudere tijden, steeds gebleven van eenen bijzonderen aard en buiten hare grenzen vaak niet genoeg gekend.

Van daar, dat ook hier algemeen werkende en gelijke beginselen, zonder voorzigtige en met de regtvaardigheid bestaanbare wijzigingen, dikwerf zijn van moeijelijke toepassing. Zoo is, om van niet meer te gewagen, alleen door de bestaande huishouding, de algemeene toepassing der Fransche beginselen van het regt van registratie oorzaak, dat van het representatief der waarde van het grootste gedeelte der landelijke eigendommen bij overdragt veel meer wordt betaald, dan in andere provinciën. Dit is het gevolg der toepassing eener vreemde wetgeving, waarin deze belangen vreemd zijn. Maar ook dergelijke en nog veel grootere wanstalligheden zullen alsdan geboren worden, zoo de beginselen van het Fransche kadaster hier vinden hunne onbepaalde toepassing, of liever, wanneer die kadastratie zal worden voortgezet op de wijze, zoo als die begonnen. [Het] was toch zoo natuurlijk, dat, overeenkomstig de bestaande voorschriften, o[p] die provincie, tot grondslag van de begrooting der huurwaarde, hadden moeten w[or]den aangenomen de huur-kontrakten, zoo als die in het algemeen aldaar wor[den] aangetroffen en gevonden; ik bedoel de zoogenaamde verhuring onder beklemming. Men kan daarin vinden een algemeen beginsel der begrooting van de huurwaarde, zoo men bij het montant der huren voegt de interesten der gemiddelde koopprijzen dezer beklemmingen, onder aftrek der waarde van de gebouwen.

In plaats van deze verhuringen, welke de gebruikelijke zijn bij de waardering der belastbare waarde, tot grondslag te nemen, heeft men verkozen die der losse landerijen, welke in die provincie zoo ongewoon is, dat de verhouding daarvan zeker staat van een tot achttien. De uitkomst daarvan is geweest een enorm bezwaar in de bepaling en begrooting der huurwaarde van het gekadastreerde kanton. Een bezwaar, hetwelk zich niet alleen aanvankelijk, maar, bij verdere voortzetting dezer kadastrale werkzaamheid, volgens deze zoogenaamde algemeen werkende beginselen, over de geheele provincie zal doen gevoelen, en, gelijk ik vrees, ten gevolge zal kunnen hebben, dat, klaarblijkelijk tegen de bedoeling der regering, maar onder den vorm van een zeer kunstmatig arithmetisch gebouw, bijna het laatste penningsken zal kunnen worden gehaald uit het diepste der beurs van den nijveren landman, op wien, ten gevolge de bestaande orde van zaken, in het algemeen de verpligting rust tot betaling der grondlasten.

En deze bezwaren zijn niet hersenschimmig; maar klaarblijkelijk ligt daarvan de waarheid voor de hand.

Te dien einde behoeft men slechts in aanmerking te nemen, niet alleen dat de waarde van grootere bebouwingen, voor altijd of voor lange reeksen van jaren verhuurd, onvergelijkelijk veel minder is, dan die van kleinere percelen, welke, hetzij jaarlijks, of voor een gering aantal jaren, als losse landen worden verhuurd; maar daarenboven, dat deze hoogere huurwaarde der laatstgenoemden nog hoogst aanmerkelijk wordt vermeerderd door de groote concurrentie, om de huur van losse landen te bekomen; maar vooral, in de nabijheid van eene stad of grootere dorpen, waartoe niet slechts de landbouwer, maar ook een ieder, van welk bedrijf ook, concurreren kan, en waardoor deze waarde toevallig zoo oneindig grooter is, zoo wel door de toevallige ligging, als derzelver gering aantal en zeldzamere gelegenheid.

Ik stel dus buiten allen twijfel, dat hier en daar een enkel huur-kontrakt van losse landerijen, — en ik durf het gerust aan de administratie vragen, hoe weinige hebben kunnen worden geraadpleegd, — nimmer op goede gronden kan gevonden worden de maatstaf van de waarde der landerijen, onder beklemming verhuurd in de provincie, waarvan ik spreek. Deze thermometer of zoogenaamde regulateur is hier ten eenemale bedriegelijk. Dit zelfde heeft plaats in verschillende oorden des Rijks. De klagten uit Noord-Braband zijn gestemd in dienzelfden toon.

Ik weet wel, het bestuur van het kadaster vindt hier tegen eene uitkomst, met te beweren, dat, ofschoon er geen een huur-kontrakt was, men nogtans met geene mindere naauwkeurigheid zoude kennen de waarde van een geheel kanton, in aanmerking genomen de gelegenheid of den aard der verschillende goederen, mitsgaders de plaatselijke omstandigheden. Dit alles echter zijn niets dan woorden. Zoo geene huur-kontrakten de waarde doen kennen, of de bestaande, door toevallige omstandigheden, eene verkeerde berekening opleveren, wordt alles willekeurig. De nabuurschap van een ander kanton leidt tot geene uitkomst, wanneer het niet gelijksoortig is. Het verschil van kanton tot kanton is dikwerf hemelsbreed; en tot welke slotsom leidt dan het onbepaalde denkbeeld van gelegenheid, localiteit en soortgelijke!

En het gebrek, om een genoegzaam aantal huur-kontrakten te kunnen raadplegen, leidt zoo veel te meer tot bedriegelijke uitkomsten bij de wijze, waarop de kadastratie, volgens de gegevene instructie, heeft plaats gehad. Volgens de Fransche inrigtingen, dienen de huur-kontrakten niet tot basis der begrooting, maar wel tot contrôle van de huurwaarde, langs andere wegen berekend; maar, volgens de instructiën, zijn de huur-kontrakten niet slechts de contrôle, maar de geheele grondslag. Klaarblijkelijk leidt deze wijze van doen tot dwaling, wanneer geen genoegzaam aantal huur-kontrakten heeft kunnen worden geraadpleegd, en wanneer men alle andere middelen verwerpt.

Maar ik mag U Ed. Mog. bij deze gelegenheid niet ophouden, met de ontwikkeling van meerdere bijzonderheden. Ik vergenoeg mij, uit het gezegde te besluiten, dat geene huurwaarde kan worden aangenomen tot grondslag van verdeeling der grondbelasting, dan die, welke bepaald en gevonden is overeenkomstig beginselen, vooraf bij de wetgevende magt onderzocht, aangenomen en door hare verschillende takken vastgesteld. De uitgebreidheid van het onderwerp is geene reden daar tegen, noch ook de moeite. Ik meen, dat het overzulks ongeraden is, de voorgestelde wet aan te nemen, ten gevolge van welks bepalingen de Fransche kadastrale wetgeving, met al de daarop gevolgde instructiën, zoo wel aanvankelijk als naderhand, door de regering en het bestuur uitgevaardigd, als grondslag van het Nederlandsch stelsel van grondbelasting, zonder verder onderzoek en beoordeeling, zouden worden aangenomen, en toegekend kracht van eene verbindende wet.

Denkt niet, Ed. Mog. Heeren! dat ik dit gevoelen wil overdrijven, met te beweren, dat bloot administrative bepalingen zouden moeten worden het voorwerp eener wet. Ik weet, hoe veel in de toepassing der beginselen, in eene materie als deze, aan de voorzigtigheid van het bestuur moet worden overgelaten. Maar alles, hetgeen van algemeenen invloed is op de berekening der huurwaarde; het algemeen beginsel, waardoor deze verhoogd of verminderd wordt, of waardoor gelijkheid of ongelijkheid wordt te weeg gebragt, waardoor zekere waarborgen tegen misbruiken kunnen worden verkregen; dit alles, meen ik te mogen beweren, is het voorwerp van eene wet, waarvan de grondslag zoo wel, als de ontwikkelingen moeten zijn aangenomen, alvorens daarop een definitive grondbelasting kan worden bepaald, en met regtvaardigheid ingevoerd. Noch de moeite, noch de uitgebreidheid van het werk mag worden aangevoerd tot reden daartegen; wanneer het een groot beginsel, of de eer en welvaart geldt der natie, is dit argument krachteloos en zonder inhoud. En, voor zoo verre de Fransche kadastrale wetgeving het beginsel inhoudt, dat alles, hetgene betrekking heeft tot de schatting der belastbare huurwaarde, bepaalbaar is door eene ministeriële instructie, zoo geloof ik, dat dit beginsel reden genoeg is, om eene wetgeving af te schaffen en niet aan te nemen, welke ik meen, dat in lijnregte tegenstrijdigheid zijn zoude met de Grondwet. Volgens de Grondwet, kan geene belasting worden gevraagd, dan uit kracht der wet. De grootheid der grondlasten, afhankelijk van de schatting der goederen, kan dus alleen het gevolg zijn van eene wet, waarbij deze schatting geregeld is. Gevolgelijk staat met onze Grondwet in lijnregte strijdigheid de bepaling der Fransche kadaster-wetten, dat de wijze van schatting zal worden bepaald door eene instructie van den minister van financiën. Dit zoude zijn eene magt bij de wet delegeren tot begrooting eener belasting, waarvan de wet zelve de bepaling moet bevatten en regelen.

Deze algemeene bedenkingen, tegen de verbindende kracht der Fransche kadastrale wetten, schijnen mij toe van genoegzaam gewigt tegen het aannemen der voorgestelde wet. Maar van nog meer gewigt komt mij voor de bedenking, dat de kadastrale uitkomsten, welke den grondslag zullen uitmaken, volgens het voorstel van de peræquatie en repartitie der grondlasten, in het geheel niet zijn verkregen in executie van het stelsel van het Fransch kadaster. Om *a linea* dit te kunnen beoordeelen, zijn door verschillende sectiën gevraagd een aantal stukken, onder anderen die, welke omschreven zijn bij art. 799 der methodique verzameling van wetten, dekreten, enz., betrekkelijk het kadaster van Frankrijk; de processen-verbaal der kantonnale vergaderingen, houdende derzelver gemotiveerd gevoelen nopens de veranderingen, welke worden noodzakelijk geacht; de rapporten der directeurs, in gevolge art. 787 van het recueil; de decisiën van Gedeputeerde Staten, als vervangende, volgens de Grondwet, de Fransche prefecten, ten aanzien der administrative functiën van deze ambtenaren, of wel derzelver advijs als raad van prefecture, en de beslissing der Gouverneurs de staten der huurkontrakten, welke gediend hebben, tot grondslag der waardering, enz.

Hoe zeer aan andere aanvragen, om te kennen de instructiën der regering en van het bestuur, in deze materie gegeven, gereedelijk is voldaan, zijn U Ed. Mog. nogtans onbekend gebleven met de zoo even genoemde stukken. De regering heeft zwarigheid gemaakt in deze mededeeling, uit hoofde van derzelver menigte en de onmogelijkheid van onderzoek.

Ik erken, dat er moeijelijkheid gelegen is in de mededeeling van alles, hetgene te dien einde is gevraagd, maar had men niet, buiten groot bezwaar, sommige, vooral dezulke, welke belangrijke uitkomsten opleveren, kunnen mededeelen, gelijk de processen-verbaal der kantonnale vergaderingen, de bedoelde

rapporten der directeurs en de decisiën der Gouverneurs? Ik kan niet begrijpen, dat de nederlaag dezer stukken ter griffie dezer Kamer zulk een overgroot bezwaar heeft kunnen opleveren; zonder de kennis dezer stukken toch bestaat er eenige moeijelijkheid, om met genoegzame kennis van zaken te kunnen beslissen, of de kadastrale uitkomsten, waarop het geheele voorstel dezer belangrijke wet berekend is, met gerustheid kunnen worden aangenomen als een onfeilbare grondslag van verevening. Dit is vooral van zoo veel te grooter belang, naar mate deze uitkomsten zulk een in het oogvallend contrast opleveren, ten aanzien der ontlasting van geheele provinciën, tegen over het bezwaar, hetwelk op de minder gegoede, door deze wet, zoude gelegd worden.

Ik houde mij overtuigd, dat de staat der geraadpleegde huur-kontrakten in de provincie Groningen zoude hebben doen zien, met hoe weinig grond daarop eene algemeene huurwaarde van ander soortige verhuringen, aldaar gebruikelijk, en die, buiten alle verhouding tot andere, aldaar de gewone is, kan worden berekend.

Soortgelijke of andere redenen kunnen het ook van groot belang doen voorkomen, dezen staat te kennen van andere provinciën; ook soortgelijke bezwaren kunnen elders bestaan. Deze bezwaren behooren onder dezulke, welke zijn fundamenteel. Te vergeefs zal het bestuur hierop antwoorden, dat er in bezwaren kan worden voorzien, omdat deze tegenwerping niet gerigt is tegen de uitvoering der ambtenaren, maar tegen het stelsel van begrooting zelve.

De onzekerheid, waarin ik verkeer, nopens de juistheid der kadastrale uitkomsten, wordt dan ook niet weggenomen met de inzage en het onderzoek der medegedeelde instructiën van de regering en het bestuur van het kadaster.

De spoed, waarmede in het laatste jaar gewerkt is, schijnt verschillende wijzigingen en veranderingen in de Fransche reglementen op het kadaster te hebben uitgewerkt, waaromtrent bedenkelijkheid bestaat, of dezelve niet moeten opleveren de overtuiging, dat de bestaande orde van zaken, met opzigt tot het kadaster, niet altijd is opgevolgd.

Te dien aanzien valt in het oog de circulaire van den Administrateur, in dato den 21 April 1826, waarin gezegd wordt: „ dat het hem noodzakelijk is voorgekomen, maatregelen te nemen, om het werk zelf der schattingen terug te „ brengen op eenen meer eenvoudigen voet, met weglating van al de werkzaamheden, welke alleen aanleiding geven tot moeijelijkheid in de uitvoering, tot „ onzekerheid en vertraging, zonder uit het oog te verliezen de noodzakelijke „ naauwkeurigheid en eenparigheid, en daardoor eene algemeene aandrift tot bespoediging te geven aan die werkzaamheden, welke het doel moeten helpen „ bereiken, waartoe het bestuur van het kadaster is ingesteld."

Bij zoodanig een afwijkend beginsel, waarvan ik de grenzen niet ken, is er mijns inziens geene genoegzame zekerheid, dat de wetten en reglementen, waarvan men de verbindende kracht en algemeene geldigheid wil staande houden, den grondslag hebben uitgemaakt der berekeningen en uitkomsten, welke op hare beurt wederom moeten worden de grondslagen der, bij de wet voorgestelde, peræquatie en repartitie der grondlasten tusschen de verschillende provinciën des Rijks.

Het is mij uit dien hoofde bedenkelijk voorgekomen, vooreerst, of art. 15 der instructie van den 2 Januarij 1816 met de gesustineerde wetgeving overeenkomstig is, waarbij wordt voorgeschreven, dat in provinciën, waarin nog geene kantonnale vergaderingen zijn gehouden, de kadastrale waarderingen zullen bepaald worden, door dadelijk daartoe tot grond te leggen de huur-kontrakten en akten van verkoop, enz.

Ik meen te mogen vragen, of de begrooting der kadastrale schatting, volgens de Fransche wetgeving, niet is gegrond op eene berekening van de waarde der producten over zeker tijdvak, en of de huur-kontrakten daarbij niet veel meer zijn aangenomen als contrôle der schatting, dan wel als grondslag zelven, invoege hier is voorgeschreven? De spoed kan deze afwijking niet wettigen.

Uit dit vijftiende artikel schijnt daarenboven te volgen, dat in provinciën, waarin destijds nog geene kantonnale vergaderingen waren gehouden, eene andere wijze van schatting moest plaats hebben, dan in die gewesten, waarin die vergaderingen gehouden waren geweest. Dit leidt niet tot eenvormige, maar tot verschillende uitkomsten.

In de tweede plaats, is het bedenkelijk, of de bepaling van de instructie van den 2 Januarij 1826, waarbij is voorgeschreven, dat de berekening der huurwaarde, volgens huurkontrakten, zal worden genomen van af het jaar zestien tot en met vijfentwintig, alzoo over tien jaren; terwijl het Fransche kadaster eene berekening over vijftien jaren toestaat tot vinding dezer waarde, onder aftrek van twee jaren, waarin de prijzen het hoogste, en van twee jaren, waarin die het laagste zijn geweest. Deze instructie, dat tijdvak bepalende, is echter naderhand wederom veranderd bij art. 3 van het reglement van den 22 Junij 1826, waarbij een tijdvak genomen is van over de jaren 1816 tot en met 1826. Het schijnt dus onzeker, op welke dezer twee verschillende verordeningen de verkregene kadastrale uitkomsten berusten; en of niet sommige verkregen zijn overeenkomstig de eerste, sommige overeenkomstig de laatste, die van de eerste instructie afwijkt.

En hierbij valt tevens aan te merken, dat in het tijdvak, van over 1816 tot en met 1826, heeft plaats gehad, zulk een enorm verschil in de huurprijzen der landerijen; dat dezelve bovenmatig hoog en bovenmatig laag geweest zijn; dat alleen deze omstandigheid genoeg is, verscheidene jaren van dit tijdvak, als ten eenemaal vallende buiten alle berekening, niet te mogen aannemen als maatstaf van blijvende waarde. En is het overschietende tijdvak, hetwelk in aanmerking zoude kunnen komen, dan nog ruim genoeg, ter verkrijging der vereischte naauwkeurige kennis? Ik meen dit te mogen betwijfelen.

Ten derde. Het is bedenkelijk, of het met de beginselen van het Fransche kadaster is overeenkomstig, dat de kantonnale vergaderingen zich niet mogen bemoeijen met de klassering der eigendommen, maar alleen met de schattingen, zonder acht te slaan op de dijk- en polder-lasten, invoege is voorschreven bij des bestuurs instructie, art. 7, van 2 Junij 1826. Aangezien, volgens den inhoud der methodique verzameling, de kosten van onderhoud en behoud, zoo als dijken, sluizen, grachten en andere werken, zonder welke de wateren, zee, of rivieren en stroomen de eigendommen verergeren of vernielen, zouden moeten worden afgetrokken (art. 327) in de tauxatien, en die begrootingen zoowel, als de tableaux van klassificatie, waarin deze aftrek moet begrepen zijn (art. 509), de kantonnale vergadering moeten worden medegedeeld (art. 779), welke over deze tauxatie, den aftrek en de klassifikatie moet oordeelen, en aan het geheele werk hare goedkeuring hechten, of haar advijs uitbrengen (art. 782 en 783); zoo is het niet te begrijpen, hoedanig deze vergadering, volgens de wet geroepen en bevoegd, over de meest belangrijke uitkomsten der begrootingen te oordeelen, in het stuk der klassifikatie zoo wel, als in het stuk van den aftrek der polderlasten, bij de gegevene instructiën heeft kunnen worden uitgesloten, en waardoor dus de kadastrale berekeningen niet kunnen opleveren dien waarborg van juistheid en zekerheid, welken de wet te regt zoekt in de raadplegingen der kantonnale vergaderingen. Ik meen, dat deze vergaderingen, welke de wet instelt, niet mogen worden beschouwd als verdachte regters, maar veeleer als eerbiedwaardige voormuren tegen willekeur of onkunde van geëmploijeerden. Hare werkzaamheden zijn de meest wezenlijke; haar invloed mag niet worden gefnuikt; dit moet echter overal min of meer het geval geweest zijn. Deze vergaderingen hebben nooit, met volledige kennis van zaken, de kadastrale werkzaamheden kunnen onderzoeken of beoordeelen, en daarover hun gevoelen uitbrengen met eenigen grond of kennis van zaken, om de eenvoudige reden, dat er gewerkt is en gekadastreerd overeenkomstig instructiën, die niet zijn gepubliceerd, en waardoor de uitkomsten, welke men hun mededeelde, niet anders konden worden beschouwd, dan als een duistere spiegel. Zoo dezelve hier of daar mogten zijn medegedeeld, zoo kan dit niet verhelpen het gebrek aan legale kennis: *non sufficit, ut judex sciat, sed ut ordine juris sciat.* Niets waarborgt, dat deze mededeeling zoodanig in tijds gedaan zij, dat het onderzoek daarvan met vrucht heeft kunnen plaats hebben.

Ten vierde. Het is bedenkelijk, of het mogelijk is en bestaanbaar met de beginselen van het Fransche kadaster, dat de gekadastreerde kantons, in de Zuidelijke provinciën bewerkt, volgens eene andere waardering, en welke loopt over een ander tijdvak, kunnen worden terug gebragt, en op nieuw over een tweede tijdvak kunnen worden geschat, met uitslag van een blijkbaar onderscheid.

Ten vijfde. Het is bedenkelijk, of het met de voorschriften van het Fransche kadaster bestaanbaar is, aangezien, volgens art. 510 der methodique verzameling, het getal der klassen is bepaald op vijf van de bouwlanden, en op drie over iedere andere soort van bebouwing, dat, op bevel van het bestuur, dit getal van vijf tot drie klassen behoort te worden gereduceerd, volgens circulaire van den 29 Oct. 1826, en zulks op grond, dat de ondervinding zoude geleerd hebben, dat de verdeeling in drie klassen, goed, middelbaar en slecht, voor de hoofdsoorten der bebouwingen, als bouw-, wei- of hooilanden, de meest natuurlijke zijn zoude, wanneer dezelve zich met de meest in het oog loopende verscheidenheden van den grond laten overeenbrengen, en dat, indien men vier of vijf klassen voor de bouwlanden maakt, het dikwijls veel moeijelijker is, de klassifikatie der onderscheidene gemeenten van een kanton in verband te brengen. Ik ken ook hier wederom de grenzen niet, waartoe soortgelijke afwijkingen leiden moeten.

Ten zesde. De keus der kantons, aan de kadastratie onderworpen, is niet aan de beraadslaging en beslissing overgelaten der provinciale gezaghebbers, in voege de bestaande wetgeving zulks voorschrijft. Hierdoor is dus het geheele aangeboden stelsel van peræquatie, over de vier eerste jaren, geheel afhankelijk geworden van eene toevallige keus van verschillende kantons, welker belasting en huurwaarde men tot eene hoofdsom vereenigt, en in vergelijking brengt. Zoodat het verschil van meerder of minder ten laste of voordeel der respective provinciën komen moet, ten einde daarop nog wederom vervolgens eene nieuwe berekening te gronden over de volgende vier jaren. Dit schijnt niet overeenkomstig de gesustineerde orde op het Fransche kadaster, waarbij is voorgeschreven, dat bij het departementaal budget zullen moeten worden opgegeven de kantons, welke behooren te worden gekadastreerd. Daarvan is dus de keus uitgesloten bij het hoofdbestuur.

Ten zevende. Het schijnt, dat men mag vooronderstellen, dat niet overal de definitive beslissing, nopens den aftrek der polderlasten, door de provinciale autoriteiten gedaan, gevolgd is geworden, niettegenstaande de Fransche kadastrale wetgeving die autoriteiten tot die finale beslissing bevoegd verklaart; maar dat in tegendeel de administratie, in afwijking van die definitive beslissingen, anderen daarvoor heeft in de plaats gesteld. Dit schijnt strijdig met de kadastrale orde van zaken: want men mag niet besluiten, uit de bevoegdheid van het bestuur, die beslissingen goed te keuren, tot de bevoegdheid, om dezelve op eigen gezag te wijzigen en te bepalen, zoo de wet daartoe geene aanleiding geeft.

Dan, het wordt tijd dat ik eindige. Ik vrees de aandacht van U Ed. Mog. te veel te vergen. Dit alleen wil ik herhalen, dat, zoo de medegedeelde voorschriften en instructiën der regering zouden kunnen beschouwd worden als wettige grondslagen van eene werkzaamheid, waarop eene belasting gegrond en berekend moet worden, dezelve missen het karakter van eenig verbindend voorschrift voor de natie, alzoo geen een derzelven is gepubliceerd. Dit defect is alleen genoeg, alzoo men toch wel zal moeten toegeven, dat deze instructiën immers wijzigingen en veranderingen van de Fransche wetgeving bevatten, — is alleen genoeg, zeg ik, om daaraan niet te kunnen toekennen een wettig verbindend gezag voor den onderdaan.

De ingezetenen zijn langs dien weg niet bekend met hunne regten en verpligtingen. Zij zijn buiten staat, hunne bezwaren te kennen en te doen gelden, niet slechts bij hunne overheid, maar ook in de geheele beoordeeling van den kadastralen arbeid, die, volgens den inhoud van art. 716 en 770 der methodique verzameling, aan iederen eigenaar is gewaarborgd.

Ik besluit, dat uit het gededuceerde genoegzaam blijkt, dat de voorgestelde wet niet aannemelijk is, en zal dus Z. Maj. eerbiedig verzoeken, dezelve in nadere overweging te nemen.

In de Staats-Courant vindt men de op den 28 Maart laatstleden gedane laatste gewestelijke toewijzing en sluiting van rekening der liefdegiften, ten behoeve der noodlijdenden door den watervloed van Februarij 1825 gedaan, en ook eene algemeene recapitulatie der geheele rekening van ontvang en uitgaven ten deze. Uit deze recapitulatie blijkt, dat de geheele ontvang heeft bestaan uit de giften:

Van Z. M. den Koning	f 100,000 — 00.	
— H. M. de Koningin	- 10,000 — 00.	
— Z. K. H. den Prins van Oranje en H. K. en K. H. Hoogstdeszelfs Gemalin	- 30,000 — 00.	
— Z. K. H. den Prins der Nederlanden	- 8,000 — 00.	
		f 148,000 — 00
— wijlen Z. M. *Alexander*, Keizer van Rusland		- 100,000 — 00
Uit 's Lands kas, op last des Konings aangewezen		- 23,900 — 00
— de provinciale kollekten in Noord-Holland	f 206,019 — 68.	
Gelderland	- 41,923 — 18.	
Overijssel	- 31,100 — 00.	
		f 279,042 — 86
— de Oost-Indische bezittingen		- 102,175 — 0[illegible]
— de West-Indische bezittingen		- 12,861 — 1[illegible]
— de inzameling der algemeene kollekte in het Rijk, waaronder begrepen de bijdragen van de landmagt en onderscheidene equipaadjen van Zr. Ms. schepen van oorlog, zoo mede de giften van eenige lands ambtenaren en partikulieren buiten het Rijk gevestigd, alle welke, volgens opgave van den Algemeenen Rijks-Kassier en van het Ministerie van Financiën, hebben opgeleverd een geldelijk beloop van		- 1,094,502 — 8[illegible]
		f 1,760,481 — [illegible]

Welke opbrengst weder, bij uitgave, onder de volgende provinciën is uitgedeeld, zoo als hier onder staat opgegeven:

Aan Gelderland	f 94,877 — 9[illegible]
— Oost-Vlaanderen	- 5,787 — 7[illegible]
— Noord-Holland	- 399,218 — 6[illegible]
— Zuid-Holland	- 1,856 — 5[illegible]
— Zeeland	- 3,564 — [illegible]
— Antwerpen	- 60,455 — 9[illegible]
— Utrecht	- 3,825 — 9[illegible]
— Vriesland	- 259,315 — 8[illegible]
— Overijssel	- 811,106 — 2[illegible]
— Groningen	- 66,585 — [illegible]
— Drenthe	- 53,163 — 8[illegible]
— Noord-Braband	- 723 — [illegible]
Totaal van de vergoeding	f 1,760,481 — 8[illegible]

Dit fonds, hetwelk grootendeels en zoo veel mogelijk, blijkens de in de Staats-Courant opgegevene specificatie van de uitgaaf, dadelijk na de ramp is toegewezen, heeft eene geheele vergoeding opgeleverd van f 71 — $51\frac{379}{1000}$ per f 100, van het beloop der door de hoofd-commissie ter evenredige vergoeding aangenomene schade, en zulks boven en behalve de bijzondere giften en inzamelingen welke buiten het beheer der hoofd-commissie verbleven en in sommige provinciën zeer aanzienlijk zijn geweest.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* hebben de Zetting van het *Brood* en *Boekweiten-Meel* heden bepaald, als volgt:

Het grof Rogge-brood,	van 4 ponden,	f 0 — 35 cs.,	per pond,	f 0 — 08[illegible]
De grof Weiten-bol,	— 5 oncen,	- 0 — $10\frac{3}{4}$ —;	— ——	- 0 — 21[illegible]
— Fransche-bol, . . .	— 3 ——	- 0 — 12 —;	— ——	- 0 — 40
— Regel-wegge, . . .	— 3 ——	- 0 — 11 —;	— ——	- 0 — 36[illegible]
— Holl. of Tarwe-bol,	— 3 ——	- 0 — $10\frac{1}{2}$ —;	— ——	- 0 — 35
Het Boekweiten-meel,			— ——	- 0 — 18

Groningen den 14 Mei 1827.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMA[N]

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, *op de Beurs te* Amsterdam, *den* 12 *Mei*.

Werkel.Sch. $2\frac{1}{2}$ pc. $52\frac{1}{2}$ à $52\frac{3}{4}$	Weener Obl. 5 pc. à	Ween.Bank-act. f à
Rest. uitg. Sch. . à	Dito, —— 4 — à	Aand.*Rots.* 100fl.- à
Kansbiljetten, f à	Cert. —— $2\frac{1}{2}$ — à	Dito, . . 250fl.- à
Schldb.Synd. $4\frac{1}{2}$ pc. $95\frac{1}{2}$ à 96	Obl. Metal. 5 — $86\frac{1}{2}$ à $86\frac{3}{4}$	Nap.F.inNap.5pc.72 à [illegible]
Dom. Losr. $2\frac{1}{2}$ — $88\frac{1}{2}$ à 89	Obl.Sp.1805, $5\frac{1}{2}$ — à	Fr.Fonds.op
Hand.-Maats. f 89 à $89\frac{1}{2}$	„ „ 1807, $5\frac{1}{2}$ — à	de Resc. 3 — $70\frac{3}{4}$ à [illegible]
Oblig. Rusl. 5 pc. $99\frac{3}{4}$ à 100	N.Leen.1820, 5 — $11\frac{3}{4}$ à 12	Cert. dito, 3 — à
Russ. Inschr. 6 — à	Id. à f. 255 Id. 5 — $11\frac{3}{4}$ à 12	Den.inLond. 3 — à

Te *GRONINGEN*, bij de ERVEN van de Wedw. A. S. HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. Met *autorisatie*.